

Меѓународна стандардна класификација на образованието

Подрачја на образование и обука 2013 (ISCED-F
2013) – Детални описи на подрачјата

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

UNESCO
INSTITUTE
for
STATISTICS

УНЕСКО

Уставот на Организацијата на обединетите нации за образование, наука и култура (УНЕСКО) беше усвоен од страна на 20 земји на Лондонската конференција што се одржа во ноември 1945 година, а стапи на сила на 4. ноември 1946 година. Организацијата во моментов има 195 земји членки и 9 придружни членки.

Главната цел на УНЕСКО е да придонесе за мирот и безбедноста во светот преку промовирање на соработката меѓу народите преку образование, наука, култура и комуникација, со цел да се поттикне универзално почитување на правдата, владеењето на правото и човековите права и основните слободи кои се потврдени за сите народи во светот, без разлика на раса, пол, јазик или религија, со Повелбата на обединетите нации.

Согласно својот мандат, УНЕСКО извршува пет главни функции: 1) напредни студии за образование, наука, култура и комуникација за светот на утрешницата; 2) унапредување, пренос и споделување на знаења преку истражувачка работа, обуки и наставни активности; 3) спроведување на мерки со кои се поставуваат стандарди за подготовка и усвојување на внатрешни инструменти и законски препораки; 4) обезбедување стручна експертиза преку техничка соработка со земјите членки за нивните политики за развој и проекти; и 5) размена на специјализирани информации.

Седиштето на УНЕСКО е во Париз, Франција.

Институт за статистика на УНЕСКО

Институтот за статистика на УНЕСКО (ИСУ) е канцеларија за статистика на УНЕСКО која претставува репозиториум на ОН за глобални статистички податоци во областа на образованието, науката и технологијата, културата и комуникацијата.

Институтот е основан во 1999 година, со цел да се подобри статистичката програма на УНЕСКО и да се развијат и испорачаат навремени, точни и политичко релевантни статистички податоци кои се неопходни во денешните сè покомплексни општествени, политички и економски средини кои сè побрзо се менуваат.

Институтот се наоѓа во Монтраел, Канада.

Објавено во 2015 година од:

UNESCO Institute for Statistics
P.O. Box 6128, Succursale Centre-Ville
Montreal, Quebec H3C 3J7
Canada

Тел: +1-514-343-6880

Е-пошта:

uis.publications@unesco.org

<http://www.uis.unesco.org>

©UNESCO-UIS 2015

ISBN 978-92-9189-179-5

Ref: UIS/2015/INS/6

DOI <http://dx.doi.org/10.15220/978-92-9189-179-5-en>

Оваа публикација е достапна во Open Access под лиценцата Attribution-ShareAlike 3.0 IGO (CC-BY-SA 3.0 IGO) (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/igo/>). Со користење на содржината на оваа публикација, корисниците ги прифаќаат условите за користење на Репозиториумот на УНЕСКО со отворен пристап (<http://www.unesco.org/open-access/terms-use-ccbysa-en>).

Ознаките кои се користат и претставувањето на материјалот во оваа публикација не подразбираат изразување на какво било мислење од страна на УНЕСКО во врска со правниот статус на која било земја, територија, град или област или на нејзините власти, како ни во врска со разграничувањето на нивните граници.

Содржина

	Страна
Вовед	4
00 Општи програми и квалификации	5
01 Образование	7
02 Уметност и хуманистички науки	10
03 Општествени науки, новинарство и информирање	17
04 Бизнес, администрација и право	20
05 Природни науки, математика и статистика	25
06 Информациски и комуникациски технологии	29
07 Инженерство, производство и градежништво	31
08 Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина	39
09 Здравство и социјална заштита	43
10 Услуги	48
Прилог I. ISCED-F 2013: Список на можни кодови	54
Прилог II. Список на нумерички кодови	59
Прилог III. Список по азбучен редослед	80

Вовед

Меѓународната стандардна класификација на образованието (МСКОБ) [International Standard Classification of Education (ISCED)] е рамка за прибирање, средување и анализа на меѓународно споредливи статистички податоци за образованието. ISCED припаѓа на Меѓународната групација на економски и општествени класификации на Обединетите нации и претставува референтна класификација за организирање на образовни програми и сродни квалификации по образовни нивоа и подрачја. За првпат изработена во средината на седумдесетите години на дваесетиот век од страна на Организацијата на обединетите нации за образование, наука и култура (УНЕСКО), ISCED е ревидирана неколку пати, вклучително и во 2011 и 2013 година.

Ревизијата во 2011 година првенствено се однесуваше на промените во образовните нивоа на програмите (ISCED-P) и со неа за првпат се вовеле класификација на нивоата на образовни достигнувања врз основа на квалификациите (ISCED-A). Ревизијата од 2013 година се однесуваше на подрачјата на образование и обука (ISCED-F). Ревизиите на ISCED се резултат на меѓународен договор и нив формално ги усвојува Генералната конференција на земјите членки на УНЕСКО.

Документот ја опишува содржината на предметите на секоја од деталните подрачја кои се наведени во ревизијата од 2103 година на ISCED класификацијата на Подрачјата на образование и обука (ISCED-F 2013). Каде што беше можно, секој опис содржи и примери за предметите кои припаѓаат на дадено подрачје, како и примери за некои гранични случаи кои се вклучени во други подрачја. Ваквите исклучоци помагаат при разликување на дадените подрачја, особено во случаите каде што се чини дека содржината на двете подрачја е слична.

На крајот на документот приложени се списоци на предметите и подрачјата по азбучен и нумерички редослед. Овие списоци содржат повеќе примери на предмети од оние што се споменати во самите описи на подрачјата.

Во документот вклучен е и преглед на сите можни кодови на подрачја и нивното место во хиерархијата на класификации.

00 Општи програми и квалификации

Општи програми и квалификации се оние кои обезбедуваат образование за основни и лични вештини кое опфаќа голем број на предмети и не нагласува специјализација во дадено пошироко или потесно подрачје.

Ова пошироко подрачје не треба да се користи како категорија за класифицирање на неklasифицирани програми и квалификации. Програмите и квалификациите **што нагласуваат некој посебен предмет** треба да се класифицираат во пошироките подрачја од 01 до 10. Особено, образованието на терциерно ниво треба да се класифицира во ова подрачје само во исклучителни случаи.

01 Основни програми и квалификации

0011 Основни програми и квалификации

Основните програми и квалификации имаат за цел на учесниците да им обезбедат основни вештини во читање, пишување и сметање, заедно со елементарно разбирање на други предмети како што се историја, географија, природни науки, општествени науки, уметност и музика, и во одредени случаи и веронаука. Овие програми и квалификации обично се нудат на ниво на основно и нижо средно образование. Овде се класифицирани и пошироки, неспецијализирани програми на вишо ниво на средно образование, и покрај тоа што постои **одредено** насочување на, на пример, хуманистички науки, општествени науки, природни науки, итн. Струковните програми и квалификации овде се опфатени само по исклучок.

Во ова подрачје класифицирани се програми и квалификации со следнава главна содржина на предметот:

Основни програми и квалификации
Пошироки, општи (неспецијализирани) програми и квалификации
Општи програми и квалификации без нагласување на одреден предмет
Програми и квалификации на основно ниво

Вклучени програми и квалификации

Основните програми и квалификации на вишо ниво на средно образование (во некои земји на пониско ниво на средно образование) со одредено нагласување на, на пр. хуманистички науки, општествени науки или природни науки, кои опфаќаат и други области на знаење, исто така се вклучени во ова детално подрачје. Во некои земји овие програми и квалификации се нудат на модулarna основа и треба да бидат класифицирани овде.

Исклучени програми и квалификации

Програмите кои се сметаат за општи во смисла на програмската ориентација (неструковни), но кои имаат **јасно** нагласување на одредено детално, потесно или пошироко подрачје, се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во некое од пошироките подрачја од 01 до 10, во зависност од предметот што го опфаќаат.

02 Јазична и нумеричка писменост

0021 Јазична и нумеричка писменост

Јазична и нумеричка писменост се програми или квалификации кои претежно се наменети за **возрасни**, и опфаќаат подучување на основни вештини во читање, пишување и сметање. Карактеристичниот опсег на возраста на учесниците може да се користи за да се направи разлика помеѓу деталното подрачје 0011 „Основни програми и квалификации“ и ова детално подрачје.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Основни корективни програми за млади или возрасни
Јазична писменост
Нумеричка писменост

03 Лични вештини

0031 Лични вештини

Личните вештини се дефинираат врз основа на влијанието што тие го имаат врз способноста на поединецот (умствена, социјална итн.). Ова детално подрачје ги опфаќа програмите за стекнување на лични вештини кои не се вклучени во 0011 „Основни програми и квалификации“ ниту во 0021 „Јазична и нумеричка писменост“, а со кои се стекнуваат клучни компетенции и преносливи, односно трансверзални вештини.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Аргументација и презентација
Обука за асертивност
Комуникациски вештини
Соработка
Развој на бихевиористички способности
Развој на ментални вештини
Програми за барање работа
Курсеви за родителство
Јавен настап
Вештини на самопочитување
Социјални компетенции
Управување со времето

Вклучени програми и квалификации

Овде се вклучени образованието и обуката за *лидерство* во контекст на *личниот развој*.

Образованието и обуката кои се однесуваат на *работното место* или на *работните задачи* се вклучени во ова детално подрачје, доколку повеќе се однесуваат на личниот развој отколку на развојот на вештини неопходни за работа. Обуките од подрачјето на личните вештини можат да се одржуваат и на работното место, но сепак ќе бидат класифицирани во ова подрачје врз основа на нивната содржина.

Овде се вклучени и програми за лица со посебни потреби *кои им укажуваат на тоа како*

да се справат со секојдневниот живот.

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на лидерството во контекст на управувањето е исклучено од оваа група и е вклучено во деталното подрачје 0413 „Управување и администрација“.

01 Образование

011 Образование

0111 Наука за образование

Науката за образование е проучување на процесот на учење и теориите, методите и техниките на предавање на знаењето на другите.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Студии за наставната програма
Дидактика
Оценување, тестирање и мерење во образованието
Евалуација и истражувачка работа во образованието
Педагошки науки

Исклучени програми и квалификации

Програмите за обука на наставници кои ја комбинираат науката за образование со наставната практика се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во едно од деталните подрачја за обука на наставници (0112-0114).

0112 Образование на воспитувачи во предучилишни установи

Образованието на воспитувачи во предучилишни установи подразбира проучување на теориите, методите и практиките на подучување на многу мали деца на возраст до 7 години во рамките на формалните училишни средини на развојно ниво од предосновно или предучилишно образование.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Обука на воспитувачи за образование во рано детство (во формална училишна средина)
Обука на воспитувачи во предучилишно образование

Исклучени програми и квалификации

Обуката за згрижување на деца надвор од формалните училишни средини е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0922 „Грижа за деца и услуги за млади“

0113 Образование на наставници од одделенска настава (учители)

Образованието на наставници од одделенска настава (учители) подразбира проучување на теориите, методите и практиките на подучување на децата на возраст помеѓу 5 и 15 години на основни вештини во читање, пишување и математика со елементарно разбирање на други предмети како што се историја, географија, општествени науки, итн. и поставување основа за доживотно учење. Специјализацијата по одделни предмети е помалку нагласена отколку во деталното подрачје 0114 „Образование на наставници од предметна настава“. Изучувањето на наставната работа

со деца со посебни потреби е вклучено во ова детално подрачје, како и изучувањето на подучувањето на возрасни на основните вештини за читање и пишување и подучувањето на имигрантите на овие видови вештини на нивниот мајчин или прв јазик.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Обука на наставници од одделенска настава
- Обука на наставници од автохтоно население
- Основна настава
- Обука на наставници за работа со деца со посебни потреби

Вклучени програми и квалификации

Овде се вклучени проучувањето на обуката на возрасни за јазична и нумеричка писменост. Овде е вклучен и асистентот на наставникот (асистент по настава).

Исклучени програми и квалификации

Образованието на наставниците од предметна настава, дури и кога е наменето за подучување на деца во основно или нижо средно образование, е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0114 „Образование на наставници од предметна настава“.

0114 Образование на наставници од предметна настава

Образованието на наставници од предметна настава подразбира проучување на теориите, методите и практиките на настава по одреден предмет, најчесто на средно или вишо ниво на образование. Програмите и квалификациите вклучени во ова детално подрачје често ги опфаќаат самите студии, како и предметот/предметите што ќе се предаваат.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Обука на наставници – уметност и уметнички занаети
- Обука на наставници – комерцијални предмети
- Обука на наставници – музика
- Обука на наставници – здравствена нега
- Обука на наставници – физичко образование
- Обука на наставници – други јазици
- Обука на наставници – специфични теориски предмети, како на пр. англиски, математика, историја
- Обука на наставници – технички предмети
- Обука на наставници – стручни предмети
- Обука на инструктори за возење
- Обука на инструктори

Вклучени програми и квалификации

Овде се вклучени курсеви за обука на наставници во високо образование, инструктори на работно место и инструктори за совладување работни вештини, како и курсеви по практични и уметнички предмети.

Исклучени програми и квалификации

Обуката на спортски тренери е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 1014 „Спортови“.

018 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат образование

0188 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат образование

Во ова подрачје класифицирани се интердисциплинарни програми и квалификации каде што најмногу време наменето за учење се посветува на образованието.

02 Уметност и хуманистички науки

21 Уметност

0211 Аудиовизуелни техники и медиумска продукција

Аудиовизуелните техники и медиумската продукција опфаќаат проучување на техники и вештини за производство на книги или весници, радио или ТВ продукција, филмска или видео продукција, продукција на снимена музика и графичка репродукција. Овде се опфатени програми и квалификации од методите на репродукции во боја, фотографија и компјутерска графика. Проучувањето на комбинирање на слики, зборови и визуелни украси во изработката на книги, списанија, постери, реклами и сл. се исто така вклучени во ова детално подрачје.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Анимација
- Книговезништво
- Работа со камера
- Композиција (печатење)
- Производство на компјутерски игри
- Компјутерска типографија
- Филмска и видео продукција
- Графички дизајн
- Графичка репродукција
- Илустрација
- Дизајн на интерактивни медиуми
- Медиумски техники
- Мултимедијална продукција
- Фотографија
- Операции за припрема за печатење
- Завршно печатење и повез
- Печатење
- Дизајн, прелом за печатење
- Радио и ТВ продукција
- Продукција на снимена музика
- Техники на обработка на звук
- Типографија

Вклучени програми и квалификации

Овде се вклучени припрема и прелом за печатење.

Исклучени програми и квалификации

Програмите и квалификациите во користењето на специфични софтверски апликации за припрема за печат и изработка на веб-страници се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0611 „Користење компјутери“.

Проучувањето новинарство (формулирање и содржина на пораките) е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0321 „Новинарство и известување“.

0212 Моден и индустриски дизајн и дизајн на ентериери

Моден и индустриски дизајн и дизајн на ентериери е проучување на комбинирањето на линии, форми и ткаенини на креативен начин при дизајнирање и конструирање, на пр. модна облека, индустриски производи и ентериери.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Дизајн на костими
- Дизајн на индустриски производи
- Моден дизајн
- Архитектура на ентериер
- Дизајн на ентериер
- Сценографија
- Аранжирање излози

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на проектирањето згради е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0731 „Архитектура и урбанизам“.

Проучувањето на индустрискиот дизајн е исклучено од ова детално подрачје доколку акцентот е ставен на техничките предмети, а не на уметничкиот дизајн, и е вклучено во соодветното детално подрачје под 071 „Инженерство и гранки на инженерство“.

Дизајнот на публикации и графичкиот дизајн се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0211 „Аудиовизуелни техники и медиумска продукција“.

0213 Ликовна уметност

Ликовната уметност е проучување на визуелните форми на креативно изразување, како и занимавање со теоријата, историјата, техниките, изведувањето и продукцијата во подрачјето на ликовната уметност.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Теорија на уметноста
- Калиграфија
- Бакрорез
- Изработка на графики
- Историја на уметноста
- Сликарство
- Филозофија на уметноста
- Вајарство

Исклучени програми и квалификации

Обуката по керамика, грнчарство итн. е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0214 „Занаетчиство“.

Проучувањето на архитектурата е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0731 „Архитектура и урбанизам“.

Обуката на наставници од подрачјето на уметноста е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0114 „Образование на наставници од предметна настава“.

0214 Занаетчиство

Занаетчиството претставува изучување на техники и вештини од избраниот занает, како што се изработка на накит, грнчарство, ткаење, дрворез, итн.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Керамика
- Ракотворби, народна уметност и мајсторство
- Изработка на декоративни предмети од метал
- Автохтони занаети
- Везење
- Цвеќартство (аранжирање цвеќе)
- Уметничка работа со стакло и дување стакло
- Златарство
- Рачна изработка на накит
- Изработка на музички инструменти (неиндустриска)
- Музички инструменти (поправка и штимување)
- Изработка на предмети од сребро
- Каменорезништво (занаетско)
- Рачно ткаење
- Дрворез

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на индустриското (од голем обем и механизирано) производство на грнчарија, ткаени материјали, везови и др. е исклучено од ова подрачје и е вклучено во едно од деталните подрачја во рамки на поширокото подрачје 07 „Инженерство, производство и градежништво“.

0215 Музика и изведувачки уметности

Музиката и изведувачките уметности подразбираат проучување на начелата и техниките поврзани со изведбата кои вклучуваат музика, говор, движење, пантомима, имитација, импровизација и сценски занает.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Глума и режија
- Балет
- Кореографија
- Циркус
- Музичка композиција
- Музичко диригирање
- Креативна и изведувачка уметност
- Танц
- Драма
- Историја на филм и театар
- Историја на музиката
- Музика
- Музичко диригирање
- Музикологија

Театар/Театарски науки

Вклучени програми и квалификации

Овде се вклучени проучувањето на историјата и теоријата на музичките и изведувачките уметности.

Исклучени програми и квалификации

Обуката за наставници од областа на музиката и другите изведувачки уметности е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0114 „Образование на наставници од предметна настава“.

22 Хуманистички науки (без јазици)

0221 Религија и теологија

Религијата и теологијата се занимаваат со проучување на верските уверувања, концепти, симболи, изрази и духовни текстови.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Историја на религијата
Проучување на светите книги
Компаративни студии на религиите
Теологија

Вклучени програми и квалификации

Во ова детално подрачје вклучени се програми за деца и млади, кои обично се спроведуваат во верски училишта или семинари, во манастири итн., со цел да се развие интерес за начелата на одредена религија и доволно познавање на нејзината филозофија, за да се помогне во ширењето на таа вера.

Исклучени програми и квалификации

Основните програми кои се спроведуваат во верските училишта, семинари и сл., кои содржат верска настава, но кои не ја нагласуваат, односно не водат кон одредено верско занимање, се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во 0011 „Основни програми и квалификации“. Исламските шеријатски програми и квалификации се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0421 „Право“.

0222 Историја и археологија

Историјата е проучување на минатите настани, особено политичкиот, социјалниот и економскиот развој на една земја, континент или светот. Овде е класифицирана историјата на медицината, како и проучувањето на историјата на науката и идеите. **Археологијата** е проучување на древните цивилизации со научна анализа на она што е пронајдено во земјата.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Археологија

Културна историја
Фолклорни студии
Историја
Историја на книжевност
Историја на медицина
Историја на науката и идеите
Историја на технологијата

Вклучени програми и квалификации

Овде се вклучени реставрацијата и зачувувањето на уметничкото наследство.

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на книжевноста во комбинација со проучувањето на одреден јазик е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0232 „Книжевност и лингвистика“.

Проучувањето на класичните јазици (латински и сл.) е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0231 „Учење јазик“.

Проучувањето на Историјата на уметноста е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0213 „Ликовна уметност“.

Проучувањето на Музиката и изведувачките уметности е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0215 „Музички и изведувачки уметности“.

Проучувањето на Економската историја/Историја на економија е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0311 „Економија“.

0223 Филозофија и етика

Филозофијата и етиката е проучување на филозофијата, етиката и сродните предмети кои се занимаваат со концепцијата на животот.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Етика
Логика
Морал
Филозофија

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на религијата е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0221 „Религија“.

Проучувањето на Филозофијата на уметноста е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0213 „Ликовна уметност“.

23 Јазици

0231 Учење јазик

Учењето јазик е проучување на структурата и составот на јазиците кои се изучуваат како втори или странски јазици (т.е. кои се наменети за говорници на немајчин јазик или говорници кои не го говорат течно тој јазик). Тоа вклучува проучување на сродни култури, книжевност, лингвистика и фонетика, доколку се поврзани со конкретниот јазик што се изучува и претставува дел од истата програма или квалификација. Овде се вклучени класичните или мртвите јазици, бидејќи се смета дека не постојат говорници со таков мајчин јазик, поради што начинот на предавање и содржината на наставната програма се послични со наставата на странски јазици.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Класични јазици
- Немајчини (егзогени) јазици
- Странски јазици
- Усен превод
- Фонетика
- Други јазици, на пример, англискиот како втор јазик
- Знаковен јазик
- Преведување на знаковен јазик
- Писмен превод

Вклучени програми и квалификации

Проучувањето на јазикот и лингвистиката овде се вклучени доколку лингвистиката е поврзана со дадениот јазик или јазиците кои се изучуваат и доколку се дел од истата програма или квалификација. Овде се вклучени преводот и толкувањето.

Исклучени програми и квалификации:

Изучувањето на мајчиниот или првиот јазик (кои се наменети за говорници на мајчин јазик, или лица кои течно го говорат односно владеат јазикот), дури и ако тој јазик не е национален јазик на земјата во која се изведува наставната програма (на пр. програми за имигранти кои го учат својот мајчин јазик) се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0232 „Книжевност и лингвистика“.

0232 Книжевност и лингвистика

Деталното подрачје **Книжевност и лингвистика** овде се дефинира како изучување на јазикот (јазиците) наменети за говорници на мајчин јазик, или лица кои течно го говорат односно владеат јазикот. Тоа вклучува проучување на соодветна книжевност и лингвистика и може односно не мора да ја вклучува структурата и составот на јазикот.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Креативно пишување
- Прв јазик
- Автохтони јазици
- Лингвистика
- Книжевност
- „Мајчини јазици“
- Први јазици на говорниците на мајчин јазик

Вклучени програми и квалификации

Овде се вклучени јазиците што се **изучуваат како прв јазик („мајчин јазик“)**, дури и ако јазикот не е национален јазик на земјата во која се изведува наставната програма (на пр. програми за имигранти на нивниот мајчин или прв јазик). Локалните и регионалните јазици овде се вклучени доколку се први јазици кои ги говори значително малцинство во земјата и доколку се наменети за говорници кои добро го владеат дадениот јазик.

Овде е вклучено проучувањето на компаративната книжевност. Овде е вклучено проучувањето на општата лингвистика (која не е поврзана со изучувањето на одреден јазик). Овде е вклучено и општото проучување на книжевноста (кое не е комбинирано со проучување на одреден јазик).

Исклучени програми и квалификации

Јазичните програми се исклучени од ова детално подрачје, доколку јазикот се предава како странски или друг јазик, и во тој случај вклучени се во 0231 „Учење јазик“.

Програмите за јазична и нумеричка писменост се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0021 „Јазична и нумеричка писменост“.

Програмите за знаковен јазик се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0231 „Учење јазик“.

028 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат уметност и хуманистички науки

0288 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат уметност и хуманистички науки

Во ова подрачје се класифицирани интердисциплинарни програми и квалификации каде што најмногу време наменето за учење е посветено на уметноста и хуманистичките науки.

03 Општествени науки, новинарство и информации

31 Општествени и бихевиористички науки

0311 Економија

Економијата е проучување на економската политика, економската теорија и донесувањето одлуки во подрачјето на економијата.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Економетрија
- Економска историја
- Економика
- Политичка економија

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на економијата каде што акцентот се става на деловните студии е исклучено од ова детално подрачје и е класифицирано во деталното подрачје 041 „Бизнис и администрација“. Проучувањето на домашната економија е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 1011 „Услуги во домаќинството“.

0312 Политички науки и граѓански права

Политичките науки и граѓанските права подразбираат проучување на начелата и практиките на владеење и политика. Проучувањето на правата и должностите на граѓаните е исто така вклучено во ова детално подрачје.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Граѓански права
- Човекови права
- Меѓународни односи
- Студии на мир и конфликти
- Политичка историја
- Политички науки
- Студии на јавна политика

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на политичка економија е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0311 „Економија“.

0313 Психологија

Психологијата е проучување на човечкиот ум и однесувањето како резултат на индивидуалните разлики, искуства и средината.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Когнитивна наука

Психоанализа
Психологија
Психотерапија

0314 Социологија и културолошки студии

Деталното подрачје **Социологија и културолошки студии** е проучување на човечките суштества и начинот на кој тие се однесуваат во групи и во однос на општеството. Овде се вклучени проучувањето на етнологијата и општествената антропологија, како и проучувањето на антропогеографијата и општествената географија.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Криминологија
- Културна географија
- Културолошки студии
- Демографски студии/студии на населението
- Етнологија
- Родови студии
- Општествена антропологија
- Социологија

Исклучени програми и квалификации

Социјалната заштита каде што акцентот е на практичната социјална работа е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0923 „Социјална работа и советување“.

Физичката географија е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0532 „Наука за земјата“.

32 Новинарство и информирање

0321 Новинарство и известување

Новинарството и известувањето е проучување на теоријата и практиките на новинарството/известувањето како дел од областа на масовните комуникации. Новинарството и известувањето се занимава со формулирањето и содржината на пораките. Тоа опфаќа новинарско известување, пишување коментари и репортажа од јавен интерес, итн.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Новинарство во електронските медиуми
- Уредништво
- Информирање (прибирање и обработка на информации)
- Новинарство
- Масовни комуникации (собирање и обработка на информации)
- Новинарско известување (вести)

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на техниките за масовна комуникација (на пр. печат и радио/ТВ продукција) е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0211 „Аудиовизуелни техники и медиумска продукција“.

Проучувањето на прелом и издавачки дизајн е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0211 „Аудиовизуелни техники и медиумска продукција“.

Проучувањето на односите со јавноста е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0414 „Маркетинг и рекламирање“.

0322 Библиотекарство, информатика и архивски студии

Библиотекарство, информатика и архивски студии подразбира проучување на методите за избор, стекнување, организирање и чување на збирки на информации и олеснување на користењето на информациите. Овде се вклучени музејските и библиотекарските студии.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Архивски науки
- Кураторски студии
- Документаристика
- Информатика
- Библиотекарски студии
- Музејска документација
- Музејски студии
- Музеологија

Исклучени програми и квалификации

Реставрацијата и зачувувањето на уметничкото наследство се исклучени од ова подрачје и се вклучени во подрачјето 0222 „Историја и археологија“.

038 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат општествени науки, новинарство и информирање

0388 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат општествени науки, новинарство и информирање

Овде се класифицирани интердисциплинарни програми и квалификации каде што најмногу време наменето за учење е посветено на општествените науки, новинарството и информирањето.

04 Бизнис, администрација и право

41 Бизнис и администрација

0411 Сметководство и оданочување

Сметководство и оданочување е проучување на водењето, ревизијата и евидентирањето на финансиските трансакции.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Сметководство
- Ревизија
- Книговодство
- Даночно сметководство
- Управување со даноци
- Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на даночните закони е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0421 „Право“.

0412 Финансии, банкарство и осигурување

Финансии, банкарство и осигурување е проучување на планирањето, насочувањето, организацијата и контролирањето на финансиските активности и услуги. Тоа вклучува контрола и следење на финансиските ресурси на организации, институции и поединци, како и обезбедување на финансиски услуги на корпоративно ниво и на поединци.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Студии за банкарски шалтерски службеници
- Банкарство и финансии
- Финансиска теорија
- Осигурување
- Анализа на инвестиции
- Инвестиции и хартии од вредност
- Пензиско осигурување
- Социјално осигурување
- Берзанско работење

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на актуарската наука е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0542 „Статистика“.

0413 Менаџмент и администрација

Менаџмент и администрација е проучување на планирањето, управувањето и изведувањето на функциите и активностите на организациите и институциите. Овде се вклучени и програми од менаџмент, кои вклучуваат и администрација, економија, финансии итн. доколку ставаат акцент на менаџментот и администрацијата.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Администрација
- Менаџмент во образование
- Управување со вработување
- Претприемништво
- Здравствена администрација
- Логистички менаџмент
- Наука за менаџмент
- Управување со канцеларски работи
- Организациска теорија и однесување
- Кадровски работи
- Управување со кадарот
- Курсеви „Започнете свој бизнис“
- Управување со ланец на снабдување
- Управување со обуки

Вклучени програми и квалификации

Овде е вклучено проучување на лидерството во контекст на управувањето.

Исклучени програми и квалификации:

Обуката за лидерство во контекст на личниот развој е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0031 „Лични вештини“.

Проучувањето на администрацијата во смисла на канцелариската работа е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0415 „Секретарска и канцелариска работа“.

0414 Маркетинг и рекламирање

Маркетинг и рекламирање е проучување на унапредување на процесите на размена на стоки и услуги помеѓу организации и/или поединци, и проучување на однесувањето и барањата на потрошувачите. Тие вклучуваат проучување на улогата на развојот на производитите, одредувањето цени, дистрибуцијата, промоцијата и продажбата со цел да се максимизираат деловните резултати.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Огласување (Рекламирање)
- Однесување на потрошувачите
- Истражување на пазарот
- Маркетинг
- Тргување
- Односи со јавноста

0415 Секретарско и канцелариско работење

Секретарско и канцелариско работење подразбира изучување на административни постапки и практики, канцелариска технологија и канцелариски, стенографски и дактилографски вештини. Специјализираните програми за секретарско работење (двојазични, медицински, правни, сметководствени, итн.) се вклучени доколку програмата има за цел секретарска работа, а не работа како специјализирани асистенти.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Административни и секретарски услуги
- Програми за службеници
- Внес на податоци
- Програми за странски јазици за секретарски работи
- Дактилографија
- Програми за секретарски работи од областа на правото
- Програми за секретарски работи од областа на медицината
- Ракување со канцелариска опрема
- Обука за рецепционери
- Секретарски програми
- Стенографија
- Работа со телефонска централа
- Куцање

Вклучени програми и квалификации

Овде се вклучени пошироки секретарски програми, кои, меѓу другото, вклучуваат и курсеви за работа со компјутер.

Исклучени програми и квалификации

Одделните програми или квалификации за користење на одреден компјутерски софтвер се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0611 „Употреба на компјутери“.

Управувањето со канцелариска работа е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0413 „Менаџмент и администрација“.

Програмите за хотелски рецепционери се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 1013 „Хотели, ресторани и кетеринг“.

0416 Продажба на големо и мало

Продажба на големо и мало подразбира проучување на купување и продажба на стоки и услуги, вклучувајќи управување со залихи, практики на утврдување на цени, спречување на загуби, системи и постапки за продажба. Ова детално подрачје вклучува и проучување на функционирањето и актуелните трендови во индустриите за големопродажба и малопродажба. Вклучена е и продажба на згради и недвижности.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Аукциска продажба
- Услуги за потрошувачи
- Демонстрациски техники
- Купување
- Тргување со недвижности
- Малопродажба
- Чување на залихи
- Складирање
- Големопродажба

Вклучени програми и квалификации

Овде е вклучено проучувањето на купување и продажба на згради и недвижности.

0417 Работни вештини

Работните вештини опфаќаат проучување на структурата и функцијата на работниот век. Тие опфаќаат програми, кои главно се даваат како обука за персоналот, поврзани со работното место и работните задачи.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Потреби на клиентите
- Познавање на претпријатија
- Обука за услужување на клиентите
- Курсеви „Вовед во работа“
- Организација на работа
- Обезбедување на квалитет
- Курсеви за синдикално организирање (општи)
- Развој на работата

Вклучени програми и квалификации

Овде е вклучена обука на персоналот поврзана со работното место или работните задачи.

Исклучени програми и квалификации

Обуката поврзана со работното место или работните задачи е исклучена од ова детално подрачје доколку повеќе се занимава со личниот развој отколку со развојот на вештини неопходни за работа и е вклучена во деталното подрачје 0031 „Лични вештини“.

Обуката на персоналот што може да се класифицира во кое било друго подрачје е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во соодветното подрачје (на пр. курсевите за квалитет треба, доколку се технички, да бидат вклучени во деталните подрачја во рамки на 071 „Инженерство и гранки на инженерство“).

Програмите од подрачјето на работната средина треба да бидат вклучени во деталното подрачје 1022 „Заштита на здравјето и безбедност на работа“.

Програмите, претежно на терциерно ниво, кои се однесуваат на работниот век воопшто во смисла на пазарот на трудот, социјалните партнери, индустриската психологија итн. се

исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталните подрачја во рамки на 031 „Општествени и бихевиористички науки“.

42 Право

0421 Право

Правото е проучување на начелата и постапките за формално одржување на општествениот поредок, вклучувајќи обука за правни професии како што е адвокат или обука за судии.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Трговско право
Кривично право
Историја на право
Право на автохтоното население
Судска пракса
Трудово право
Правна пракса
Нотаријат/Нотарска пракса
Студии за адвокатски помошници

Исклучени програми и квалификации

Програмите за судска стенографија и програмите за адвокатски секретари се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0415 „Секретарска и канцелариска работа“.

Полициските студии се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 1032 „Заштита на лица и имот“.

048 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат бизнис, администрација и право

0488 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат бизнис, администрација и право

Во ова подрачје класифицирани се интердисциплинарни програми и квалификации каде што најмногу време наменето за учење е посветено на бизнис, администрација и право.

Вклучени програми и квалификации

Во ова подрачје вклучено е проучување на бизнис и администрација каде што акцентот не е ставен на ниту едно од деталните подрачја во рамки на 041.

Исклучени програми и квалификации

Бизнис програмите каде што се става акцент на кое било од деталните подрачја во рамки на 041 „Бизнис и администрација“ (менаџмент, администрација, маркетинг, итн.) треба да се класифицираат согласно потесната специјализација.

05 Природни науки, математика и статистика

51 Биолошки и сродни науки

0511 Биологија

Биологијата е проучување на структурата, функцијата, репродукцијата, растот, еволуцијата и однесувањето на сите живи организми.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Биологија
- Ботаника
- Цитологија
- Ентомологија
- Генетика
- Микологија
- Зоологија

Исклучени програми и квалификации

Студиите на науките за животната средина, во кои се проучува односот помеѓу живите организми и животната средина, се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0521 „Науки за животната средина“. Студиите на хемиските процеси во живите организми (биохемија, токсикологија, фармакологија итн.) се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0512 „Биохемија“.

0512 Биохемија

Биохемија, која уште се нарекува и Биолошка хемија, е проучување на хемијата на живите организми, вклучувајќи ја, меѓу другото, и живата материја.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Биохемија
- Индустриска микробиологија
- Форензички науки
- Студии на генетски код (ДНК, РНК)
- Генетско инженерство
- Фармакологија
- Технологија на културата на ткива
- Токсикологија
- Вирологија

Вклучени програми и квалификации

Биотехнологијата е вклучена во ова детално подрачје.

52 Животна средина

0521 Науки за животната средина

Науките за животната средина се изучување на организмите во нивните меѓусебни односи и во однос на животната средина.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Екологија
Наука за животната средина

Исклучени програми и квалификации

Студиите по биологија и токсикологија се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во потесното подрачје 051 „Биолошки и сродни науки“.

0522 Природни средини и дива флора и фауна

Природните средини и дивата флора и фауна е проучување на односите помеѓу живите организми во природните средини со цел да се заштити природата и дивата флора и фауна. Овде е вклучено проучувањето на воспоставувањето и одржувањето на националните паркови со цел да се зачува нивната првобитна природна состојба.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Управување со национални паркови и со дивата флора и фауна
Зачувување на природата
Дива флора и фауна

Исклучени програми и квалификации

Студиите по земјоделство, хортикултура и шумарство се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во некои од деталните подрачја во рамки на 08 „Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина“.

Студиите по лов и фаќање животни се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0821 „Шумарство“.

53 Физички науки

0531 Хемија

Хемија е проучување на супстанциите и нивните елементи и начинот на кој тие реагираат при мешање.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Неорганска хемија
Органска хемија
Физичка хемија

Исклучени програми и квалификации

Биохемијата е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0512 „Биохемија“.

0532 Науки за Земјата

Науките за Земјата подразбираат проучување на составот и структурата на Земјата, вклучувајќи ја хидросферата и атмосферата.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Климатски истражувања
- Наука за Земјата
- Геодезија
- Физичка географија
- Геологија
- Геоматика
- Геопросторна технологија
- Метеорологија
- Океанографија
- Сеизмологија

Исклучени програми и квалификации

Општествената географија е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0314 „Социологија и културолошки студии“. Науката за почвата е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0811 „Растително и сточарско производство“.

0533 Физика

Физика е проучување на својствата и интеракциите на материјата и енергијата. Таа вклучува изучување на астрономијата и науката за вселената.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Астрониимија
- Астрофизика
- Хемиска физика
- Медицинска физика
- Оптика
- Физика
- Наука за вселената

Исклучени програми и квалификации

Оптичарската пракса е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0914 „Медицинска дијагностика и технологија на лечење“.

54 Математика и статистика

0541 Математика

Математиката е изучување на апстрактните дедуктивни системи. Таа вклучува алгебра, аритметика, геометрија, реална и комплексна анализа и чиста и применета математика.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Алгебра
Геометрија
Математика
Нумеричка анализа
Истражување на операции

0542 Статистика

Статистика е проучување на прибирањето, опишувањето, средувањето и анализата на нумерички податоци. Вклучени се и студиите на теоријата на веројатност и актуарската наука.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Актуарска наука
Теорија на веројатност
Статистика, применета
Поставување на истражување
Изработка на примероци за истражување

Вклучени програми и квалификации

Овде се вклучени студии на математичка (теоретска) статистика.

Исклучени програми и квалификации

Студиите на демографијата/населението се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0314 „Социологија и културолошки студии“.

058 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат природни науки, математика и статистика

0588 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат природни науки, математика и статистика

Овде се класифицирани интердисциплинарни или сеопфатни програми и квалификации каде што најмногу време наменето за учење им е посветено на природните науки, математиката и статистиката.

06 Информациски и комуникациски технологии

061 Информациски и комуникациски технологии

0611 Употреба на компјутери

Употребата на компјутери е проучување на користењето на компјутери и компјутерски софтвери и апликации за различни намени. Општо земено, овие програми траат кратко.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Употреба на компјутер
- Употреба на софтвер за пресметки (пресметковни табели)
- Употреба на софтвер за обработка на податоци
- Употреба на софтвер за припрема за печат
- Употреба на софтвер за обработка на текст
- Употреба на интернет

0612 Проектирање и администрирање на бази на податоци и мрежи

Проектирањето и администрирањето на бази на податоци и мрежи е проучување на проектирањето, одржувањето и интеграцијата на софтверски апликации. Вклучени се и компјутерски медиумски апликации.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Администрирање и управување со компјутери
- Компјутерски медиумски апликации
- Инсталирање и одржување на компјутерски мрежи
- Студии за администратори на бази на податоци
- Администрирање на информациските технологии
- Безбедност на информациските технологии
- Администрање на мрежи
- Проектирање на мрежи
- Веб дизајн

0613 Развој и анализа на софтвер и апликации

Развој и анализа на софтвер и апликации е проучување на проектирањето и развојот на компјутерски системи и компјутерски средини.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Компјутерско програмирање
- Компјутерска наука
- Анализа на компјутерски системи
- Проектирање на компјутерски системи
- Информатика
- Оперативни системи
- Развој на програмски јазици
- Развој на софтвер

Програмирање на софтвер

Исклучени програми и квалификации

Компјутерското инженерство (хардвер) е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0714 „Електроника и автоматизација“.

Програмите и квалификациите за употреба на компјутерски апликации се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0611 „Употреба на компјутери“. Проектирањето и администрирањето на бази на податоци и мрежи се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0612 „Проектирање и администрирање на бази на податоци и мрежи“.

0619 Информациски и комуникациски технологии кои не се класифицирани во други подрачја

Овде се класифицирани студиите за информатичка технологија кои не се вклопуваат во другите детални подрачја:

Вештачка интелигенција

068 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат информациски и комуникациски технологии

0688 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат информациски и комуникациски технологии

Овде се класифицирани интердисциплинарни програми и квалификации во кои најмногу време наменето на учење се посветува на информациските и комуникациските технологии (ИКТ).

07 Инженерство, производство и градежништво

71 Инженерство и гранки на инженерство

0711 Хемиско инженерство и процеси

Хемиско инженерство и процеси е проучување на планирање, проектирање и развој на производи и процеси каде што се случуваат хемиски и физички промени. Тоа вклучува проектирање на хемиски погони и контролни системи.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Хемиско инженерство
- Хемиско процесно инженерство
- Лабораториска технологија
- Преработка на нафта/гас/петрохемиски производи
- Работа на погони и машини (за обработка)
- Процесна технологија

Вклучени програми и квалификации

Овде е вклучена лабораториската технологија, доколку не е ставен акцент на некоја посебна примена.

Исклучени програми и квалификации

Лабораториската технологија е исклучена од ова детално подрачје доколку акцентот е ставен на некоја посебна примена (биолошка, медицинска итн.) и е вклучена во соодветното детално подрачје (0914 итн.). Биотехнологијата е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0512 „Биохемија“.

Програмите и квалификациите со акцент на производство на одреден материјал се исклучени од ова детално подрачје (на пр. студиите со акцент на обработка на хартија треба да бидат вклучени во деталното подрачје 0722 „Производство и преработка на материјали (стакло, хартија, пластика, дрво)“).

0712 Технологија за заштита на животната средина

Технологијата за заштита на животната средина подразбира проучување на процесите со кои се намалува стапката на испуштање отпад и се спречува загадувањето. Таа вклучува програми кои се однесуваат на контрола на водата, воздухот, почвата, итн.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Контрола на загадување на воздухот
- Еколошка технологија
- Енергетска ефикасност
- Инженерство на заштита животната средина
- Контрола на испуштање материи од индустриски погони
- Контрола на загадување со бучава
- Рециклирање
- Контрола на загадувањето на водата

Исклучени програми и квалификации

Програмите и квалификациите кои се однесуваат на хигиенските стандарди за храната, водата и сл. се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 1021 „Комунални (санитарни) услуги“.

Градежништвото поврзано со управување со отпадот и водата е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0732 „Градежништво“.

0713 Електротехника и енергетика

Електротехника и енергетика е проучување на инсталирањето, одржувањето, поправањето и дијагностицирањето на дефекти во електричната инсталација и поврзаната опрема во домаќинствата, комерцијалните и индустриските објекти. Вклучено е инсталирање и одржување на надземни и подземни дистрибутивни мрежи за електрична енергија. Енергетиката е проучување на производството на енергија.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Инсталирање и одржување на системи за климатизација
- Климатско инженерство
- Поправка на електрични апарати
- Електротехника
- Електрична опрема
- Производство на електрична енергија
- Електричарски занаети
- Студии за енергетика
- Дистрибуција на гас
- Инсталирање и одржување на системи за греење
- Нуклеарна, хидро- и термална енергија
- Инсталирање и одржување на далноводи
- Производство на електрична енергија
- Ладење
- Соларна енергија
- Ветерни турбини

Вклучени програми и квалификации

Овде е вклучено и проучувањето на инсталирање, дијагностицирање на дефекти и поправка на грејна опрема, опрема за климатизација и ладење.

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на системите на електричните возила е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0716 „Моторни возила, бродови и воздухоплови“.

0714 Електроника и автоматизација

Електроника и автоматизација е проучување на планирањето, проектирањето, развивањето, одржувањето и контролирањето на електронска опрема, машини и системи.

Тоа вклучува проектирање на компјутери и опрема за комуникација.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Електроника за емитување
- Комуникациски системи
- Инсталирање на комуникациска опрема
- Одржување на комуникациска опрема
- Компјутерско инженерство
- Поправка на компјутери
- Контролно инженерство
- Технологија за обработка на податоци
- Дигитални технологии
- Електронско инженерство
- Сервисирање на електронска опрема
- Мрежна технологија
- Роботика
- Телекомуникациска технологија
- Поправка на телевизори и радио апарати

Исклучени програми и квалификации

Компјутерските науки (развој на софтвер и апликации) се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во 0613 „Развој и анализа на софтвер и апликации“.

0715 Машинство и обработка на метали

Машинство и обработка на метали е проучување на планирањето, проектирањето, развојот, производството, одржувањето и контролата на машини, механички погони и системи и метални производи. Тоа вклучува проектирање и одржување на машини кои произведуваат стоки и услуги. Фокусот на студиите во ова детално подрачје е на машините, механичките системи и металните производи.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Оружарство
- Хидраулика
- Браварство и поправка на сефови
- Машинство
- Машински занаети
- Лиење на метали и изработка на шаблони
- Машинска обработка на метали
- Металуршко инженерство
- Прецизна механика
- Обработка на лим (метални плочи)
- Производство на челик
- Изработка на алати и калапи
- Заварување

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на механиката и инженерството на моторни возила е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0716 „Моторни возила, бродови и

воздухоплови“.

0716 Моторни возила, бродови и воздухоплови

Моторни возила, бродови и воздухоплови е проучување на проектирањето, развојот, производството, одржувањето, дијагностицирањето на дефекти, поправка и сервисирање на моторни возила, вклучувајќи опрема за земјени работи и земјоделски машини, бродови, возови и воздухоплови. Вообичаена е комбинацијата на студии кои опфаќаат и метални конструкции и мотори.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Астронаутичко инженерство
- Воздухопловно инженерство
- Одржување на воздухоплови
- Автомобилски електрични системи
- Автомобилско инженерство
- Авионика
- Каросерија
- Бродско машинство
- Мотоциклистичко инженерство
- Лимарство
- Бродоградба
- Поправка и одржување на возови
- Изработка и поправка на возила
- Лакирање/бојадисување на возила со спреј

Вклучени програми и квалификации

Овде е вклучено проучување на електричните системи на возилата.

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на производството и поправката на немоторни возила е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во 0715 „Машинство и обработка на метали“ (на пр. велосипеди) или 0722 „Производство и преработка на материјали (стакло, хартија, пластика, дрво)“ (на пр. чамци без моторен погон).

0719 Инженерство и гранки на инженерство кои не се класифицирани на друго место

Овде се класифицирани инженерските студии кои не се опфатени со други детални подрачја:

- Нанотехнологија

72 Производство и преработка

0721 Производство на храна

Производството на храна претставува проучување на производството и пакувањето на храната и пијалочите, како и на опремата и постапките кои се користат во производството и дистрибуцијата на прехранбени производи.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Пекарство
- Производство на пиво
- Месарство
- Кондиторски производи
- Млечни производи
- Производство на храна и пијалоци
- Конзервирање на храна
- Наука за храна и технологија
- Обработка и преработка на месо
- Слаткарство
- Преработка на тутун
- Производство на вино

Вклучени програми и квалификации

Овде се вклучени проучувањето на ракувањето со храна и хигиена на храната.

Исклучени програми и квалификации

Рестораните и кетерингот се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 1013 „Хотели, ресторани и кетеринг“.

Науката за исхрана е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во потесното подрачје 051 „Биолошки и сродни науки“.

0722 Производство и преработка на материјали (стакло, хартија, пластика и дрво)

Производството и преработката на материјали подразбира проучување на **производството на производи** од стакло, хартија, пластика, дрво или други материјали, како на пример, камен, глина, вештачки материјали, итн. Програмите и квалификациите вклучени во ова детално подрачје повеќе се занимаваат со некој конкретен материјал отколку со општо техничко знаење.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Изработка на чамци (без моторен погон)
- Изработка на ормари
- Столарство (изработка на мебел)
- Индустриско производство на керамика
- Изработка на мебел
- Дување на стакло (индустриско)
- Индустриска обработка на дијаманти
- Производство и преработка на хартија
- Производство на пластика
- Производство на гума
- Технологија на примарна обработка на дрво
- Машинска обработка на дрво
- Дрводелски занаети

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на обработката на метал е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0715 „Машинство и обработка на метали“.

Проучувањето на градежната столарија и дрводелство е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0732 „Градежништво“.

Проучувањето на хемиската обработка воопшто е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0711 „Хемиско инженерство и процеси“.

Проучувањето на печатењето и книговезништвото е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0211 „Аудиовизуелни техники и медиумска продукција“.

Програмите за рачна работа (уметнички и занаетски обработки на стакло, дрворезба, итн.) се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0214 „Занаетчиство“.

0723 Производство и преработка на текстил и кожа (облека, обувки и кожа)

Производството и преработката на текстил и кожа (облека, обувки и кожа) е проучување на производството на текстил, текстилни и кожни производи, облека и сродни артикли, обувки и други форми на обувки.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Занаети за изработка на облека
- Шиење на облека
- Изработка на чевли
- Изработка на облека од крзно
- Производство на облека
- Преработка на кожа
- Седларство
- Изработка на чевли
- Производство на предмети од кожа
- Предење
- Кроење
- Текстилни занаети
- Тапетарство
- Ткаење (индустриско)
- Наука за волна

Исклучени програми и квалификации

Студиите за рачна работа (ткаење, везење итн.) се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0214 „Занаетчиство“.

0724 Рударство и екстракција

Рударството и екстракцијата е проучување на проценката, планирањето, развојот и управувањето со екстракција на минерали, нафта и гас од земјата.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Ископ на јаглен
Технологија на преработка на минерали
Бушење нафта и гас
Екстракција на нафта и гас
Екстракција на суровини

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на металуршкото инженерство е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во 0715 „Машинство и обработка на метали“.

Проучувањето на геологијата е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0532 „Науки за Земјата“.

73 Архитектура и градежништво

0731 Архитектура и урбанизам

Архитектурата е проучување на уметноста, науката и техниките на проектирање градби. Ова детално подрачје опфаќа и корисни цели - како што се цврстината на конструкцијата и функционалната и економската ефикасност на зградата - и естетските разгледувања. **Урбанизам** е проучување на регулираниот раст и унапредување на градовите од функционална и естетска гледна точка.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следниве главни содржини:

Архитектонско урбанистичко проектирање и планирање
Архитектура
Проектирање згради
Картографија/Премер на земјиште
Планирање на градови
Развој на заедниците
Пејзажна архитектура
Конструкциска архитектура
Геодетски премер
Урбано и рурално планирање
Урбанизам

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на уредувањето ентериери е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0212 „Моден и индустриски дизајн и дизајн на ентериери“. Геоматиката е исклучена од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0532 „Науки за Земјата“.

Просторното планирање и изградбата на паркови и градини е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0812 „Хортикултура“.

0732 Градежништво

Високоградба е проучување на науката, технологијата и техниките на составување, изградба и одржување на јавни, комерцијални, индустриски и станбени згради и нивната опрема. **Нискоградба** е проучување на планирањето, проектирањето, тестирањето и управувањето на изградбата на големи објекти и конструкции, вклучувајќи ги и системите за транспорт, водоснабдување, канализација итн.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Сидане со тули
- Изградба на мостови
- Изградба на згради
- Високоградба
- Технологија на градење
- Градежничко столарство и дрводелство
- Нискоградба
- Градежна опрема
- Структурни метални елементи (на зграда)
- Инженерство на бродоградилшта и пристаништа
- Подни и ѕидни керамичарски работи
- Поставување подни облоги
- Изградба на куќи
- Индустриска работа на висина (комерцијална)
- Сидарство и керамичарски работи
- Молерски работи и поставување ѕидни облоги
- Малтерисување
- Поставување водоводни цевки и опрема
- Изградба на патишта
- Инженерство и технологија на водата
- Инженерство на водовод и канализација
- Изградба на вентилациони системи на згради

Исклучени програми и квалификации

Поставувањето на електрични инсталации е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0713 „Електротехника и енергетика“. Слично на тоа, инсталирањето и поправката на опрема за греење, климатизацијата и ладењето се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0713 „Електротехника и енергетика“.

078 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат инженерство, производство и градежништво

0788 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат инженерство, производство и градежништво

Овде се класифицирани интердисциплинарни или пошироки програми и квалификации каде што најмногу време наменето за учење се посветува на инженерството, производството и градежништвото.

08 Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина

81 Земјоделство

0811 Растително и сточарско производство

Растителното и сточарското производство подразбира проучување на одгледувањето, одржувањето и бербата на култури и пасишта, како и пасењето и управувањето со животните. Тоа вклучува проучување на управувањето и одржувањето на фармите и производство на непреработени растителни и животински производи.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Земјоделски науки
- Агрономија и наука за посеви
- Одгледување животни
- Одгледување на култури
- Одгледување на кучиња
- Управување со земјоделски посеви
- Земјоделско производство
- Овоштарство
- Житарство
- Коњарство
- Свињарство
- Живинарство
- Одгледување на ориз
- Одгледување на 'рж и пченица
- Овчарство
- Наука за почвата
- Одгледување на шеќерна трска
- Одгледување на зеленчук
- Винарство

Вклучени програми и квалификации

Овде е вклучено проучување на плодноста на почвата и техниките за наводнување.

Овде се вклучени и студии за одгледување на посеви со кои интензивно се управува, како овошје и зеленчук.

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на производството на вино е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0721 „Производство на храна“.

Џокејството е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 1014 „Спортови“.

0812 Хортикултура

Хортикултура е проучување на технологијата на хортикултура и раководење со хортикултура, цвеќарство, методи на одгледување во стаклена градина, управување со

расадници, пејсажно градинарство, итн.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Цвеќарство
Градинарство
Одржување зелени површини
Хортикултурни техники
Управување со расадници
Одгледување на тревник

Вклучени програми и квалификации

Овде е вклучено и планирањето и изградбата на градски и приватни паркови и градини. Вклучени се и вклучени програми за градинарство кои комбинираат цвеќарство и одгледување зеленчук.

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на одгледување на посеви за јадење (како пченица, ориз, овошје, зеленчук и сл.) е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0811 „Растително и сточарско производство“.

Проучувањето на науката за почвата, плодноста на почвата и техниките за наводнување е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0811 „Растително и сточарско производство“.

Проучувањето на управувањето со национални паркови е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0522 „Природни средини и дива флора и фауна“.

Проучувањето на пејсажната архитектурата е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0731 „Архитектура и урбанизам“.

82 Шумарство

0821 Шумарство

Шумарството е проучување на воспоставувањето, одгледувањето, бербата на шуми и управувањето со шумите. Тоа вклучува проучување на ловот и фаќање на животни.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Производство на кокс
Управување со шумите
Техники на шумарство
Шумарство
Лов и фаќање на животни
Сеча на дрвја
Соборување стебла

Исклучени програми и квалификации

Студиите на управувањето со национални паркови се исклучени од ова детално подрачје

и се вклучени во деталното подрачје 0522 „Природни средини и дива флора и фауна“.

Технологијата на градежно дрво (производство во пилани и сл.) е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0722 „Производство и преработка на материјали (стакло, хартија, пластика и дрво)“.

83 Рибарство

0831 Рибарство

Рибарството е проучување на одгледувањето риби, грижата за риби и лов на риби и други морски плодови.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Аквакултура
- Одгледување риби
- Рибници
- Наука и технологија за рибарство
- Одгледување на бисери
- Одгледување на морски плодови
- Одгледување на школки

Вклучени програми и квалификации

Овде се вклучени програми за управување со рибарски чамци.

Исклучени програми и квалификации

Програмите за индустриска преработка на риба се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0721 „Производство на храна“.

84 Ветерина

0841 Ветерина

Ветерина е проучување на спречување, дијагностицирање и лекување на болести и повреди кај животните и општа нега на животните. Програмите за грижа на болни, повредени и немоќни животни, кои се на лечење во ветеринарните клиници, се вклучени во ова подрачје. Вклучени се и студии за работата на ветеринарните помошници.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Здравствена заштита на животните
- Репродукција на животни (наука)
- Вештачко оплодување на животни
- Работа на ветеринарни негуватели
- Ветеринарна медицина
- Ветеринарна нега
- Ветеринарна наука

Вклучени програми и квалификации

Овде е вклучена и науката за репродукција на животните.

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на одгледување на животни е исклучено од ова детално подрачје и е

вклучено во деталното подрачје 0811 „Растително и сточарско производство“.

088 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина

0888 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина

Овде се класифицирани интердисциплинарни или пошироки програми и квалификации во кои најмногу време наменето за учење се посветува на земјоделството, шумарството, рибарството и ветерината.

09 Здравство и социјална заштита

91 Здравство

0911 Стоматологија

Стоматологијата е проучување на дијагностицирање, лекување и спречување на болести и неправилности на забите и непцата. Таа вклучува проучување на проектирање, изработка и поправка на забни протези и ортодонтски апарати како и студии за обезбедување помош за стоматолозите.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Работа на стоматолошки асистенти
- Хигиена на забите
- Технологија на забна лабораторија
- Работа на стоматолошки сестри
- Стоматолошка наука
- Стоматолошка хирургија
- Стоматолошка технологија
- Одонтологија
- Орална хирургија
- Ортодонтика

Вклучени програми и квалификации

Проучувањето на јавното стоматолошко здравје е вклучено во ова подрачје.

0912 Медицина

Медицината е проучување на начелата и постапките кои се користат во спречувањето, дијагностицирањето, негата и лекувањето на болести и повреди кај луѓето и одржување на општото здравје. Ова детално подрачје претежно се состои од обука на лекари од општа пракса/доктори.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Анестетика
- Судска медицина
- Судска патологија
- Општа медицина
- Геронтологија
- Гинекологија
- Медицинска наука
- Медицинска обука
- Медицина
- Педијатрија
- Психијатрија
- Хирургија
- Обука на лекари од општа пракса/доктори

0913 Здравствена нега (медицински сестри и акушерки)

Здравствената нега (медицински сестри и акушерки) е проучување на обезбедување на **здравствена нега** на болни, лица со попреченост или немоќни лица и асистирање на општите лекари и другите медицински и здравствени работници при дијагностицирање и лекување на пациентите. Фокусот на квалификациите од областа на здравствената нега е одржување и грижа за здравјето на пациентите за време на болест и рехабилитација. Ова детално подрачје вклучува и здравствена нега на стари лица и на лица со попреченост. **Акушерството** подразбира обезбедување грижа за родилки за време на бременоста, породувањето и раѓањето, како и за време на постпородилниот период. Ова детално подрачје вклучува и грижа за новороденчето и помош на мајката при доењето.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Помошна здравствена нега
- Основна здравствена нега
- Општа здравствена нега
- Здравствена нега на стари лица
- Здравствена нега на лица со попреченост
- Програми на здравствена нега
- Детска хигиена (здравствена нега)
- Акушерки
- Болнички работници
- Психијатриска здравствена нега
- Специјализирана здравствена нега

Вклучени програми и квалификации

Овде се вклучени програми за нега кои ги опфаќаат **и здравствената нега и социјалната грижа**, на пр. за стари лица.

Исклучени програми и квалификации

Ветеринарската нега е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0841 „Ветерина“.

Стоматолошката нега е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0911 „Стоматологија“.

Немедицинската нега на деца (нездравствена нега) е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0922 „Грижа за деца и услуги за млади“.

Немедицинската нега на стари лица (нездравствена нега) е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0921 „Грижа за стари лица и возрасни лица со попреченост“.

0914 Медицинска дијагностика и технологија на лечење

Медицинската дијагностика и технологијата на лечење подразбираат проучување на широк спектар на технологии кои се користат за дијагностицирање и лекување на болести и попречености.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Технологија на брза помош
- Технологија на слушни помагала
- Медицинска лабораториска технологија
- Оптичка технологија
- Протетичка технологија
- Радиолошка технологија
- Радиотерапија
- Рентген технологија (медицинска)

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на лабораториската технологија е исклучено од ова детално подрачје доколку акцентот не е на медицинската лабораториска технологија. Општата лабораториска технологија е вклучена во деталното подрачје 0711 „Хемиско инженерство и процеси“. Лабораториската технологија каде што акцентот е на други специфични примени (биологија, хемија, физика итн.) е вклучена во соодветното детално подрачје (0511, 0531, 0533 итн.).

Проучувањето на стоматолошката технологија е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0911 „Стоматологија“.

0915 Терапија и рехабилитација

Терапијата и рехабилитацијата е проучување на враќањето во нормалната физичка состојба на оние кои се онеспособени поради привремена или трајна попреченост.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Диететски програми
- Медицинска масажа
- Исхрана/Диететика
- Професионална терапија
- Физиотерапија
- Рехабилитација
- Логопедска терапија

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на психотерапијата е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0313 „Психологија“.

Проучувањето на **науката** за исхрана е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во потесното подрачје 051 „Биолошки и сродни науки“.

0916 Фармација

Фармацијата подразбира проучување на лековите и нивното дејство врз луѓето. Ова детално подрачје вклучува подготовка, издавање на рецепти и примена на лековите.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Издавање лекови на рецепт
Фармација

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на фармакологијата е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0511 „Биологија“.

0917 Традиционална и комплементарна медицина и лечење

Традиционалната и комплементарната медицина е проучување на алтернативната медицина.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Акупунктура и источна медицина
Ароматерапија
Ајурведска медицина
Треварство
Хербологија
Холистичка медицина
Хомеопатска медицина
Традиционална медицина, како на пример кинеската

92 Социјална заштита

0921 Грижа за стари и возрасни лица со попреченост

Грижата за стари и возрасни лица со попреченост е проучување на **немедицинската нега** на стари лица и лица со попреченост.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Грижа за стари лица
Немедицинска грижа за возрасни лица со попреченост
Лична нега на возрасни лица

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на здравствената нега на возрасните лица и лицата со попреченост е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0913 „Здравствена нега (медицински сестри и акушерки)“.

0922 Грижа за деца и услуги за млади

Грижата за деца и услугите за млади се проучување на развојот и **немедицинската нега** на децата и младите. Ова детално подрачје вклучува проучување на рекреативните активности и активностите во слободно време како социјални услуги за училишни деца и млади.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Грижа за децата
- Рекреативни програми за деца
- Дневна нега
- Немедицинска нега на деца со попреченост
- Услуги за млади
- Програми за младински работници

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на предучилишното образование во предучилишните установи е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0112 „Обука за воспитувачи во предучилишни установи“.

Проучувањето на здравствената нега на децата е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0913 „Здравствена нега (медицински сестри и акушерки)“.

0923 Социјална работа и советување

Социјалната работа и советување е проучување на потребите на заедниците, специфичните групи и поединци за социјална помош и соодветните начини за задоволување на овие потреби. Фокусот е на социјалната помош со акцент на социјалната политика и пракса.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Советување за алкохолизам и наркоманија
- Алкохол, тутун, дрога (информирање)
- Поддршка во кризни ситуации
- Семејно и брачно советување
- Мобинг и малтретирање (информирање)
- Обука за социјални работници за условен отпуст
- Обука за пробациски службеници
- Социјална политика
- Социјална пракса
- Социјална теорија (применета)
- Социјална работа (социјална заштита)
- Стручно советување
- Стручна ориентација

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на социологија и општествени науки е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0314 „Социологија и културолошки студии“.

Студиите кои ги комбинираат здравствената заштита и социјалната грижа (на пр. за стари лица) се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0913 „Здравствена нега (медицински сестри и акушерки)“.

098 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат здравство и социјална заштита

0988 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат здравство и социјална заштита

Овде се класифицирани интердисциплинарни или пошироки програми и квалификации во кои најмногу време наменето за учење се посветува на здравството и социјалната заштита.

10 Услуги

101 Лични услуги

1011 Услуги во домаќинството

Услугите во домаќинството подразбираат проучување на различни услуги во домаќинството, како што се водење домаќинство, чистење, перење, шиене итн.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Грижа, водење домаќинство и услужни работници во домаќинството
Чистење на оџаци
Чистење
Готвење (дома)
Домаќинство
Хемиско чистење
Погребални услуги и погребна наука
Економија на домаќинство
Перење облека (дома)
Рачна работа (дома)
Шиене (дома)
Чистење на прозорци

Вклучени програми и квалификации

Чистењето е вклучено во ова подрачје, дури и кога се работи за чистење на училишта, болници, фабрики итн.

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на одржувањето на згради е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0732 „Градежништво“.

1012 Фризерски и козметички услуги

Фризерските и козметичките услуги подразбираат проучување на негата на косата и телото за забавување.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

Берберски услуги
Козметичка терапија
Козметологија (шминкање)
Фитнес и контрола на телесна тежина
Фризерски услуги
Маникир
Педикир

1013 Хотели, ресторани и кетеринг

Деталната област **Хотели, ресторани и кетеринг** подразбира проучување на давање услуги на исхрана, пијалоци, сместување и сродни услуги во хотели, ресторани итн.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Кетеринг
- Готвење (во ресторани и хотели)
- Подготовка на брза храна
- Сервирање храна
- Угостителски услуги
- Студии на хотелиерство и ресторански услуги
- Обука за хотелски рецепционери
- Хотелски услуги
- Услуги на келнер и шанкер
- Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на производство на храна (индустриска) е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0721 „Производство на храна“.

Обуката за рецепционери (општа) е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0415 „Секретарско и канцелариско работење“.

1014 Спортски

Спортските подразбираат изучување на техниките и вештините на некој избран спорт.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Студии за спортски тренери
- Техники и вештини во избраниот спорт
- Обука за судии и други спортски службеници

Вклучени програми и квалификации

Овде е вклучено и цокејството и играњето шах.

Исклучени програми и квалификации

Обуката на училишните наставници по физичко воспитување (наставник по физичко воспитување) е исклучена од ова детално подрачје и е вклучена во деталното подрачје 0114 „Образование на наставниците од предметна настава“.

Фитнес услугите се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 1012 „Фризерски и козметичарски услуги“.

1015 Патување, туризам и слободно време

Патувањето и туризмот е проучување на маркетингот и рекламирањето на туристичките дестинации и настани. Ова детално подрачје вклучува и проучување на практиките за издавање билети и резервации. **Слободното време** подразбира проучување на рекреативните активности и активностите во слободно време за поединци и групи.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Алпинизам (качување со јаже)
- Авантуристички активности
- Обука на копнен екипаж (аеродром)
- Водење на тури, организација на патувања
- Рекреација и слободно време
- Туристички програми
- Услуги на патнички агенции
- Патување и туризам
- Патни услуги

Вклучени програми и квалификации

Овде е вклучена основната обука за начинот на однесување со туристите.

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на рекреацијата и активностите во слободно време за училишните деца е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0922 „Грижа за деца и услуги за млади“.

102 Хигиена и услуги за заштита на здравјето на работа

1021 Комунални (санитарни) услуги

Комуналните (санитарни) услуги опфаќаат проучување на комуналните услуги кои се однесуваат на ставки кои влијаат на јавното здравје, како што се хигиенски стандарди за храна, снабдување со вода, исфрлање на канализацијата и ѓубрето и чистење на улиците.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Комунална хигиена
- Хигиенски стандарди
- Собирање отпад
- Отстранување отпад/отпадни води
- Чистење улици
- Услуги на водоснабдување
- Управување со отпад

1022 Заштита на здравјето и безбедност на работа

Заштитата на здравјето и безбедноста на работа е проучување на препознавањето, оценувањето и контролата на факторите на средината поврзани со работното место.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Ергономика (заштита на здравјето и безбедност на работа)
- Здравје и безбедност на работното место
- Програми за индустриска безбедност
- Заштита на работниците
- Безбедност на работниците
- Безбедност на работната сила
- Здравствена и индустриска хигиена на работното место
- Безбедност на работното место
- Управување со стрес
- Работна средина

Исклучени програми и квалификации

Проучувањето на професионалната рехабилитација и работната терапија е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во деталното подрачје 0915 „Терапија и рехабилитација“.

Проучувањето на трудовото право е исклучено од ова детално подрачје и е вклучено во 0421 „Право“.

Проучувањето на ергономиката е исклучено од ова детално подрачје доколку акцентот е ставен на техничките аспекти и е вклучено во соодветното детално подрачје под 071 „Инженерство и гранки на инженерството“.

102 Безбедносни услуги

1031 Војска и одбрана

Војската и одбраната подразбира проучување на услугите за заедницата поврзани со војната и одбраната, наменети да обезбедат обука за начелата и практиката на воената наука.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Обука на воздушни сили
- Воена обука
- Одбранбени студии
- Воена наука
- Морнаричка обука
- Теорија на војни

Исклучени програми и квалификации

Воениот персонал кој учествува во невоените програми треба да биде класифициран според предметната содржина на програмата за обука.

1032 Заштита на лица и имот

Заштита на лица и имот е проучување на услугите за заедницата кои се однесуваат на заштита на имот и лица. Ова детално подрачје опфаќа обука за полициска работа, јавна безбедност, противпожарна заштита и гаснење пожар.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Безбедност на граѓаните
- Царински програми
- Противпожарна заштита (гаснење пожар)
- Технологија на противпожарна заштита
- Работа на спасители
- Полициска работа
- Полициски студии
- Функционирање на затворот
- Јавна безбедност
- Безбедносни услуги и спречување на загуби
- Чуварска работа

Исклучени програми и квалификации

Правните студии се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во 0421 „Право“.

Студиите по криминологија се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0314 „Социологија и културолошки студии“.

103 Транспортни услуги

1041 Транспортни услуги

Транспортот подразбира проучување на функционирањето, навигацијата и управувањето со бродови, возови, воздухоплови и други форми на транспорт.

Овде се класифицирани програми и квалификации со следнава главна содржина:

- Управување со авион
- Контрола на воздушниот сообраќај
- Безбедност на воздушниот сообраќај
- Обука на кабински екипаж
- Програми за комуникација (во воздушниот, железничкиот, патниот, и др. сообраќај)
- Возење на кранови и камиони
- Програми за возење
- Летање и навигација
- Навигациски технологии
- Поштенски услуги
- Функционирање на железници
- Управување со патни моторни возила
- Управување со бродови
- Поморски транспорт
- Студии на транспорт

Исклучени програми и квалификации

Програмите за услугите на телефонската мрежа се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0714 „Електроника и автоматизација“. Програмите за работа на телефонски центри се исклучени од ова детално подрачје и се вклучени во деталното подрачје 0415 „Секретарско и канцелариско работење“.

108 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат услуги

1088 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат услуги

Во ова подрачје се класифицирани интердисциплинарни програми и квалификации каде што најмногу време наменето за учење се посветува на услугите.

Прилог I

ISCED-F 2013: Список на можни кодови

Пошироко подрачје	Потесно подрачје	Детално подрачје
00 Општи програми и квалификации	000 Општи програми и квалификации кои не се дополнително дефинирани	0000 Општи програми и квалификации кои не се дополнително дефинирани
	001 Основни програми и квалификации	0011 Основни програми и квалификации
	002 Јазична и нумеричка писменост	0021 Јазична и нумеричка писменост
	003 Лични вештини и развој	0031 Лични вештини и развој
	009 Општи програми и квалификации кои не се класифицирани на друго место	0099 Општи програми и квалификации кои не се класифицирани на друго место
01 Образование	011 Образование	0110 Образование кое не е дополнително дефинирано 0111 Наука за образованието 0112 Образование на воспитувачи во предучилишни установи 0113 Образование на наставници од одделенска настава (учители) 0114 Образование на наставници од предметна настава 0119 Образование кое не е класифицирано на друго место
	018 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат образование	0188 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат образование
02 Уметност и хуманистички науки кои не се дополнително дефинирани	020 Уметност и хуманистички науки кои не се дополнително дефинирани	0200 Уметност и хуманистички науки кои не се дополнително дефинирани
	021 Уметност	0210 Уметности кои не се дополнително дефинирани 0211 Аудиовизуелни техники и медиумска продукција 0212 Моден и индустриски дизајн и дизајн на ентериери 0213 Ликовна уметност 0214 Занаетчиство 0215 Музика и изведувачки уметности 0219 Уметности кои не се класифицирани на друго место
	022 Хуманистички науки (без јазици)	0220 Хуманистички науки (без јазици) кои не се дополнително дефинирани 0221 Религија и теологија 0222 Историја и археологија 0223 Филозофија и етика 0229 Хуманистички науки (без јазици) кои не се класифицирани на друго место

023 Јазици	0230 Јазици кои не се дополнително дефинирани 0231 Учење јазик 0232 Книжевност и лингвистика 0239 Јазици кои не се класифицирани на друго место
028 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат уметност и хуманистички науки	0288 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат уметност и хуманистички науки
029 Уметност и хуманистички науки кои не се класифицирани на друго место	0299 Уметност и хуманистички науки кои не се класифицирани на друго место

Пошироко подрачје	Потесно подрачје	Детално подрачје
03 Општествени науки, новинарство и информирање	030 Општествени науки, новинарство и информирање кои не се дополнително дефинирани	0300 Општествени науки, новинарство и информации кои не се дополнително дефинирани
	031 Општествени и бихевиористички науки	0310 Општествени и бихевиористички науки кои не се дополнително дефинирани 0311 Економија 0312 Политички науки и граѓански права 0313 Психологија 0314 Социологија и културолошки студии 0319 Социјални и бихевиористички науки кои не се класифицирани на друго место
	032 Новинарство и информирање	0320 Новинарство и информирање кои не се дополнително дефинирани 0321 Новинарство и известување 0322 Библиотекарство, информатика и архивски студии 0329 Новинарство и информирање кои не се класифицирани на друго место
	038 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат општествени науки, новинарство и информирање.	0388 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат општествени науки, новинарство и информирање
	039 Општествени науки, новинарство и информирање кои не се класифицирани на друго место	0399 Општествени науки, новинарство и информирање кои не се класифицирани на друго место
04 Бизнис, администрација и право	040 Бизнис, администрација и право кои не се дополнително дефинирани	0400 Бизнис, администрација и право кои не се дополнително дефинирани
	041 Бизнис и администрација	0410 Бизнис и администрација кои не се дополнително дефинирани 0411 Сметководство и оданочување 0412 Финансии, банкарство и осигурување 0413 Менаџмент и администрација 0414 Маркетинг и рекламирање 0415 Секретарско и канцелариско работење 0416 Продажба на големо и мало 0417 Работни вештини 0419 Бизнис и администрација кои не се класифицирани на друго место
	042 Право	0421 Право
	048 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат бизнис, администрација и право.	0488 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат бизнис, администрација и право.
	049 Бизнис, администрација и право кои не се класифицирани на друго место	0499 Бизнис, администрација и право кои не се класифицирани на друго место

Пошироко подрачје	Потесно подрачје	Детално подрачје
05 Природни науки, математика и статистика	050 Природни науки, математика и статистика кои не се дополнително дефинирани	0500 Природни науки, математика и статистика кои не се дополнително дефинирани
	051 Биолошки и сродни науки	0510 Биолошки и сродни науки кои не се дополнително дефинирани 0511 Биологија 0512 Биохемија 0519 Биолошки и сродни науки кои не се класифицирани на друго место
	052 Животна средина	0520 Животна средина која не е дополнително дефинирана 0521 Науки за животната средина 0522 Природни средини и дива флора и фауна 0529 Животна средина која не е класифицирана на друго место
	Физички науки	0530 Физички науки кои не се дополнително дефинирани 0531 Хемија 0532 Науки за Земјата 0533 Физика 0539 Физички науки кои не се класифицирани на друго место
	054 Математика и статистика	0540 Математика и статистика кои не се дополнително дефинирани 0541 Математика 0542 Статистика
	058 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат природни науки, математика и статистика.	0588 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат природни науки, математика и статистика
	059 Природни науки, математика и статистика кои не се класифицирани на друго место	0599 Природни науки, математика и статистика кои не се класифицирани на друго место
06 Информациски и комуникациски технологии (ИКТ)	061 Информациски и комуникациски технологии (ИКТ)	0610 Информациски и комуникациски технологии (ИКТ) кои не се дополнително дефинирани 0611 Употреба на компјутери 0612 Проектирање и администрирање на бази на податоци и мрежи 0613 Развој и анализа на софтвер и апликации 0619 Информациски и комуникациски технологии (ИКТ) кои не се класифицирани на друго место
	068 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат информациски и комуникациски технологии (ИКТ)	0688 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат информациски и комуникациски технологии (ИКТ)

Пошироко подрачје	Потесно подрачје	Детално подрачје
07 Инженерство, производство и градежништво	070 Инженерство, производство и градежништво кои не се дополнително дефинирани	0700 Инженерство, производство и градежништво кои не се дополнително дефинирани
	071 Инженерство и гранки на инженерство	0710 Инженерство и гранки на инженерство кои не се дополнително дефинирани 0711 Хемиско инженерство и процеси 0712 Технологија за заштита на животната средина 0713 Електротехника и енергетика 0714 Електроника и автоматизација 0715 Машинство и обработка на метали 0716 Моторни возила, бродови и воздухоплови 0719 Инженерство и гранки на инженерство кои не се класифицирани на друго место.
	072 Производство и преработка	0720 Производство и преработка кои не се дополнително дефинирани 0721 Производство на храна 0722 Производство и преработка на материјали (стакло, хартија, пластика и дрво) 0723 Производство и преработка на текстил (облека, обувки и кожа) 0724 Рударство и екстракција 0729 Производство и преработка кои не се класифицирани на друго место
	073 Архитектура и градежништво	0730 Архитектура и градежништво кои не се дополнително дефинирани 0731 Архитектура и урбанизам 0732 Градежништво
	078 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат инженерство, производство и градежништво	0788 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат инженерство, производство и градежништво
	079 Инженерство, производство и градежништво кои не се класифицирани на друго место	0799 Инженерство, производство и градежништво кои не се класифицирани на друго место
	08 Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина	080 Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина кои не се дополнително дефинирани
081 Земјоделство		0810 Земјоделство кое не е дополнително дефинирано 0811 Растително и сточарско производство 0812 Хортикултура 0819 Земјоделство кое не е класифицирано на друго место
082 Шумарство		0821 Шумарство
083 Рибарство		0831 Рибарство
084 Ветерина		0841 Ветерина

088 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина	0888 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина
089 Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина кои не се класифицирани на друго место	0899 Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина кои не се класифицирани на друго место

Пошироко подрачје	Потесно подрачје	Детално подрачје
09 Здравство и социјална заштита	090 Здравство и социјална заштита кои не се дополнително дефинирани	0900 Здравство и социјална заштита кои не се дополнително дефинирани
	091 Здравство	0910 Здравство кое не е дополнително дефинирано 0911 Стоматологија 0912 Медицина 0913 Здравствена нега (медицински сестри и акушерки) 0914 Медицинска дијагностика и технологија на лечење 0915 Терапија и рехабилитација 0916 Фармација 0917 Традиционална и комплементарна медицина и терапија 0919 Здравство кое не е класифицирано на друго место
	092 Социјална заштита	0920 Социјална заштита која не е дополнително дефинирана 0921 Грижа за возрасни лица и лица со попреченост 0922 Грижа за деца и услуги за млади 0923 Социјална работа и советување 0929 Социјална заштита која не е класифицирана на друго место
	098 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат здравство и социјална заштита.	0988 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат здравство и социјална заштита
	099 Здравство и социјална заштита кои не се класифицирани на друго место	0999 Здравство и социјална заштита кои не се класифицирани на друго место
10 Услуги	100 Услуги кои не се дополнително дефинирани	1000 Услуги кои не се дополнително дефинирани
	101 Лични услуги	1010 Лични услуги кои не се дополнително дефинирани 1011 Услуги во домаќинството 1012 Фризерски и козметичарски услуги 1013 Хотели, ресторани и кетеринг 1014 Спорттови 1015 Патување, туризам и слободно време 1019 Лични услуги кои не се класифицирани на друго место
	102 Хигиена и услуги за заштита на работа	1020 Хигиена и услуги за заштита на здравјето на работа кои не се дополнително дефинирани 1021 Комунални (санитарни) услуги 1022 Заштита на здравјето и безбедноста на работа 1029 Хигиена и услуги за заштита на здравјето на работа кои не се класифицирани на друго место

	103 Безбедносни услуги	1030 Безбедносни услуги кои не се дополнително дефинирани 1031 Војска и одбрана 1032 Заштита на лица и имот 1039 Безбедносни услуги кои не се класифицирани на друго место
	104 Транспортни услуги	1041 Транспортни услуги
	108 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат услуги	1088 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат услуги
	109 Услуги кои не се класифицирани на друго место	1099 Услуги кои не се класифицирани на друго место
99 Непознато подрачје	999 Непознато подрачје	9999 Непознато подрачје

Прилог II

Список на нумерички кодови

00	Општи програми и квалификации	Позитивно размислување	
000	Општи програми и квалификации кои не се дополнително дефинирани	Техники на презентирање	
0000	Општи програми и квалификации кои не се дополнително дефинирани	Јавен настап	
001	Основни програми и квалификации	Самодоверба	
0011	Основни програми и квалификации	Вештини за самопочитување	
	Основни програми и квалификации	Социјални компетенции	
	Пошироки, општи (неспецијализирани) програми и квалификации	Тимска работа	
	Општи програми и квалификации без акцент на одреден предмет	Управување со време	
	Програми и квалификации на основно ниво	009	Општи програми и квалификации кои не се класифицирани на друго место
002	Јазична и нумеричка писменост	0099	Општи програми и квалификации кои не се класифицирани на друго место
0021	Јазична и нумеричка писменост	01	Образование
	Основни корективни програми за млади или возрасни	011	Образование
	Функционална писменост	0110	Образование кое не е дополнително дефинирано
	Јазична писменост	0111	Наука за образованието
	Нумеричка писменост		Развој на наставна програма (теорија)
	Основна писменост		Дидактика
003	Лични вештини и развој		
0031	Лични вештини и развој		
	Аргументација и презентација		
	Обука за асертивност		
	Комуникациски вештини		
	Соработка		
	Развој на бихевиористички способности		
	Развој на умствени вештини		
	Развој на лични организациски способности		
	Унапредување на личните вештини		
	Обука за развој на семејниот живот		
	Програми за барање работа		
	Програми за ориентација во животот		
	Курсеви за родителство		
	Планирање на личната кариера		
	Личен развој		

Методологија на учење на далечина Наука за образованието Оценување, тестирање и мерење во образованието Евалуација и истражување во образованието Педагошки науки (образование)	Обука на наставници – стручни предмети Обука на универзитетски наставници Обука на инструктори за возење
0112 Обука на воспитувачи во предучилишни установи Обука на воспитувачи за образование во раното детство (во формална училишна средина) Обука на воспитувачи од предучилишно образование	0119 Образование кое не е класифицирано на друго место 018 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат образование 0188 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат образование 02 Уметност и хуманистички науки 20 Уметност и хуманистички науки кои не се дополнително дефинирани 0200 Уметност и хуманистички науки кои не се дополнително дефинирани 021 Уметност 0210 Уметности кои не се дополнително дефинирани 0211 Аудиовизуелни техники и медиумска продукција
0113 Обука на наставници од одделенска настава Обука за работа на наставници во системот на образование на возрасни - јазична и нумеричка писменост Обука на наставници во одделенска настава Образование на наставници во основни училишта Обука на наставници од автохтоно население Настава во втор циклус на основно образование Настава во прв циклус на основно образование Настава за ученици со посебни образовни потреби	Анимација Повез и завршна обработка (печат) Повез на книги Работа со камера Кинематографија Композиција (печат) Управување со опрема за композиција Производство на компјутерски игри Компјутерска графика Компјутерска припрема за печат Припрема за печат Обука за диск-џокеи Филмска и ТВ монтажа Филмска и видео продукција Графички дизајн Графичка репродукција Илустрација Дизајн на интерактивни медиуми Прелом за печат Медиумски техники Мултимедијална продукција Развивање филм и изработка на фотографии Фотографија
0114 Обука на наставници од предметна настава Обука на наставници – уметност и уметнички занаети Обука на наставници – комерцијални предмети Обука на наставници – музика Обука на наставници – здравствена нега Обука на наставници – физичко воспитување Обука на наставници – други јазици Обука на наставници – специфични теоретски предмети (на пр. математика, историја) Обука на наставници – технички предмети	

Подготовка за печат
Завршна обработка и повез
Печатење
Работа на печатарски машини
Дизајн во издаваштвото
Радио и ТВ продукција
Продукција на снимена музика
Аудиовизуелни записи
Техники за обработка на звук
Типографија

0212 Моден и индустриски дизајн и дизајн на ентериери

Дизајн на костими
Дизајн
Дизајн на индустриски производи (уметнички)
Моден дизајн
Индустриски дизајн (уметнички)
Архитектура на ентериери
Декорација на ентериери
Дизајн на ентериери
Сценографија
Тродимензионален дизајн
Аранжирање излози

0213 Ликовна уметност

Естетика
Историја на уметност
Уметнички студии
Теорија на уметност
Калиграфија
Цртање (уметничко)
Бакорез (уметнички)
Изработка на графики
Историја на уметност
Литографија
Сликање (уметничко)

Филозофија на уметноста
Вајарство
Скицирање (уметничко)

0214 Занаетчиство

Керамика (уметнички занает)
Конзервација на уметнички дела
Занаетчиски програми
Ракотворби, народна уметност и мајсторство
Изработка на декоративни предмети од метал
Везење (уметнички занает)
Изработка на предива, текстил и рачно ткаење
Цвекарство (аранжирање цвеќе)
Уметничка работа со стакло и дување стакло
Златарство
Ракотворби
Автохтони занаети
Дизајн на накит
Рачна изработка на накит
Обработка на скапоцени камења и јувелирство
Изработка на музички инструменти (неиндустриска)
Музички инструменти (поправка и штимување)
Рачна работа
Врамување слики
Изработка на предмети од сребро
Каменорезништво (занаетско)
Рачно ткаење (занаетско)
Дрворезба

0215 Музика и изведувачки уметности

Глума и режија
Балет
Кореографија
Циркус
Композиција (музика)

Диригирање (музика)	Историја на медицина
Креативна и изведувачка уметност	Историја на науката и идеите
Танц	Историја на технологијата
Театарска режија	Средновековни и ренесансни студии
Драма	Зачувување на уметничкото наследство
Беседништво	
Модно манекенство	0223 Филозофија и етика
Историја на филм и театар	Етика
Историја на музиката	Логика
Музика	Морал
Музика и сцена	Филозофија
Музичка композиција	
Диригирање	0229 Хуманистички науки (без јазици) кои не се класифицирани на друго место
Музикологија	023 Јазици
Изведувачки уметности	0230 Јазици кои не се дополнително дефинирани
Театар/Наука за театарот	0231 Учење јазик
0219 Уметности кои не се класифицирани на друго место	Класични јазици
022 Хуманистички науки (без јазици)	Немајчини (егзогени) јазици
0220 Хуманистички науки (без јазици) кои не се дополнително дефинирани	Странски јазици
0221 Религија и теологија	Програми за усен превод
Религија	Фонетика
Историја на религија	Други јазици
Религиски студии	Семантика, странски јазици
Компаративни студии на религиите	Толкување на знаковен јазик
Проучување на светите книги	Знаковни јазици
Теологија	Програми за писмен превод
0222 Историја и археологија	0232 Книжевност и лингвистика
Историја на културата	Компаративна книжевност
Фолклорни студии	Креативно пишување
Историја	Програми за официјалниот јазик
Историја и филозофија на науката и технологијата	Автохнони јазици
Историја на книжевност	Општа лингвистика,
	Книжевност
	Програми за мајчин јазик
	Мајчини јазици

- Филологија (прв јазик)
Семантика (прв јазик)
Студии на говор и реторика
- 0239 Јазици кои не се класифицирани на друго место**
- 0288 Интерисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат уметност и хуманистички науки**
- 0288 Интерисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат уметност и хуманистички науки**
- 0299 Уметност и хуманистички науки кои не се класифицирани на друго место**
- 0299 Уметност и хуманистички науки кои не се класифицирани на друго место**
- 030 Општествени науки, новинарство и информирање**
- 0300 Општествени науки, новинарство и информирање кои не се дополнително дефинирани**
- 0300 Општествени науки, новинарство и информирање кои не се дополнително дефинирани**
- 031 Општествени и бихевиористички науки**
- 0310 Општествени и бихевиористички науки кои не се дополнително дефинирани**
- 0311 Економија**
- Економетрија
Економска историја
Економика
Меѓународна економија
Макроекономија
Систем на национални сметки
Политичка економија
- 0312 Политички науки и граѓански права**
- Граѓански права
Човекови права
Меѓународни односи
Студии за мир и конфликти
Политичка историја
Политички науки
Политика
Студии за јавна политика
- 0313 Психологија**
- Когнитивни науки
Разговорна терапија
Развој и детска психологија
Психоанализа
Психологија
Психотерапија
- 0314 Социологија и културолошки студии**
- Криминологија
Географија на култури
Културолошки студии
Демографски студии/студии на населението
Етнологија
Футурологија
Родови студии
Географија (социјална)
Антропогеографија
Регионални култури
Општествена антропологија
Теорија на општествени конфликти
Општествена географија
Социологија
Женски студии
- 0319 Социјални и бихевиористички науки кои не се класифицирани на друго место**
- 032 Новинарство и информирање**
- 0320 Новинарство и информирање кои не се дополнително дефинирани**
- 0321 Новинарство и известување**
- Новинарство во електронските медиуми
Уредништво
Информирање (прибирање и обработка на информации)
Новинарство

Масовни комуникации (прибирање и обработка на информации)
Новинарско известување (вести)
Новинско издаваштво

0322 Библиотекарство, информатика и архивски студии

Архивски науки
Кураторски студии
Документаристика
Информатика (во библиотекарство и архивистика)
Пребарување на информации
Библиотекарска обука
Библиотекарски студии
Музејска документација
Музејски студии
Музеологија

0329 Новинарство и информирање кои не се класифицирани на друго место

0388 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат општествени науки, новинарство и информирање

0388 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат општествени науки, новинарство и информирање

0399 Општествени науки, новинарство и информирање кои не се класифицирани на друго место

0399 Општествени науки, новинарство и информирање кои не се класифицирани на друго место

04 Бизнис, администрација и право

040 Бизнис, администрација и право кои не се дополнително дефинирани

0400 Бизнис, администрација и право кои не се дополнително дефинирани

041 Бизнис и администрација

0410 Бизнис и администрација кои не се дополнително дефинирани

0411 Сметководство и оданочување

Сметководство
Ревизија
Книговодство

Даночно сметководство
Управување со даноци

0412 Финансии, банкарство и осигурување

Студии за банкарски шалтерски службеници
Банкарство и финансии
Деловни финансии
Финансии, банкарство, осигурување
Финансиска теорија
Финансиски менаџмент
Осигурување
Инвестициска анализа
Инвестиции и хартии од вредност
Пензиско осигурување
Социјално осигурување
Берзанско работење

0413 Менаџмент и администрација

Администрација
Деловна администрација
Менаџмент во образованието
Управување со вработување
Претприемништво
Обука за претпријатија
Здравствена администрација
Управување со човечки ресурси
Локална јавна администрација
Управување со логистика
Управување со образование
Наука за менаџмент
Вештини на управување
Управување со работа во канцеларија
Организациска теорија и однесување
Оценување на учинотот

Кадровски работи		Работа на телефонска централа	
Управување со човечки ресурси		Куцање	
Јавна администрација			
Јавно и институционално управување	0416	Продажба на големо и мало	
Управување со квалитет		Аукциска продажба	
Вработување		Купување и продажба	
Курсеви „Започнете свој бизнис“		Услуги за потрошувачи	
Управување со ланец на снабдување		Малопродажба на млеко и млечни производи	
Управување со обуки		Демонстрациски техники	
0414	Маркетинг и рекламирање	Продажба и купување на имот	
Рекламирање		Купување, набавка и деловни договори	
Однесување на потрошувачите		Трговија со недвижности	
Истражување на пазарот		Трговија на мало	
Маркетинг		Претставници за продажба	
Тргување		Чување на залихи	
Односи со јавноста		Телефонска продажба	
Продажба и маркетинг		Складирање	
		Продажба на големо	
0415	Секретарско и канцелариско работење	0417	Работни вештини
Административни и секретарски услуги		Потреби на клиентите	
Деловна кореспонденција		Познавање на претпријатија	
Програми за службеници		Обука за опслужување на купувачи	
Работа на судски записничари		Работни односи	
Внесување податоци		Курсеви за вовед во работата	
Секретарски програми за странски јазици		Организација на работа	
Обработка на информации/внесување податоци		Обезбедување на квалитет	
Дактилографија		Курсеви за синдикално организирање (општи)	
Програми за секретарски работи во областа на правото		Развој на работата	
Услуги за поддршка на менаџмент		Вештини на работно место	
Програми за секретарски работи во областа на медицината		Работен век	
Автоматизација на канцелариска работа		0419	Бизнис и администрација кои не се класифицирани на друго место
Ракување со канцелариска опрема		042	Право
Обука за рецепционери		0421	Право
Секретарски програми			
Стенографија			

Трговско право	Науки за животот
Кривично право	Лимнологија
Историја на правото	Микробиологија
Право на автохтоното население	Молекуларна биологија
Исламско шеријатско право	Микологија
Судска пракса	Орнитологија
Трудово право	Паразитологија
Право	Зоологија
Правна пракса	
Правни студии	0512 Биохемија
Нотарска работа/Нотарска пракса	Биолошка хемија
Студии за адвокатски помошници	Биотехнологија
048 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат бизнис, администрација и право	Индустриска микробиологија
0488 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат бизнис, администрација и право	Форензички науки
049 Бизнис, администрација и право кои не се класифицирани на друго место	Студии на генетски код (ДНК, РНК)
0499 Бизнис, администрација и право кои не се класифицирани на друго место	Генетско инженерство
05 Природни науки, математика и статистика	Фармакологија
050 Природни науки, математика и статистика кои не се дополнително дефинирани	Технологија на културата на ткива
0500 Природни науки, математика и статистика кои не се дополнително дефинирани	Токсикологија
051 Биолошки и сродни науки	Вирологија
0510 Биолошки и сродни науки кои не се дополнително дефинирани	0519 Биолошки и сродни науки кои не се класифицирани на друго место
0511 Биологија	052 Животна средина
Биологија	0520 Животна средина која не е дополнително дефинирана
Биометрија	0521 Науки за животната средина
Ботаника	Екологија
Цитологија	Наука за животната средина
Ентомологија	0522 Природни средини и дива флора и фауна
Генетика	Конзервација на земјиштето и управување со земјиштето
	Управување со национални паркови и со дива флора и фауна
	Зачувување на природата
	Управување со дивата флора и фауна
	Студии за чувари на национални паркови
	0529 Животна средина која не е класифицирана на друго место
	053 Физички науки
	0530 Физички науки кои не се дополнително дефинирани
	0531 Хемија
	Аналитичка хемија
	Хемија
	Неорганска хемија

Органска хемија
Петрологија
Физичка хемија
Полимерна хемија

0532 Науки за Земјата

Атмосферски науки
Климатски истражувања
Наука за Земјата
Геодезија
Географски информативни системи (GIS)
Географија (на природата)
Физичка географија
Геоинформатика
Геологија
Геоматика
Геофизика
Геолошка наука
Геопросторна технологија
Хидрогеологија
Хидрологија
Наука за морињата
Метеорологија
Минералологија
Науки за животот во океани
Океанографија
Палеонтологија
Сеизмологија
Вулканологија

0533 Физика

Акустика
Астрономија
Астрофизика
Биофизика
Хемиска физика
Медицинска физика
Нуклеарна физика
Оптика
Физика
Наука за планетите
Наука за вселената

0539 Физички науки кои не се класифицирани на друго место

054 Математика и статистика

0540 Математика и статистика кои не се дополнително дефинирани

0541 Математика

Алгебра
Применета математика
Анализа на податоци (математичка)
Геометрија
Математика
Нумеричка анализа
Истражување на операции
Чиста математика

0542 Статистика

Актуарска наука
Применета статистика
Математичка (теоретска) статистика
Теорија на веројатност
Изработка на истражувања
Изработка на примерок за истражување

- 058** **Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат природни науки, математика и статистика**
- 0588** **Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат природни науки, математика и статистика**
- 059** **Природни науки, математика и статистика кои не се класифицирани на друго место**
- 0599** **Природни науки, математика и статистика кои не се класифицирани на друго место**
- 06** **Информациски и комуникациски технологии (ИКТ)**
- 061** **Информациски и комуникациски технологии (ИКТ)**
- 0610** **Информациски и комуникациски технологии (ИКТ) кои не се дополнително дефинирани**
- 0611** **Употреба на компјутери**
- Употреба на компјутерски софтвер
Употреба на компјутер
Користење на интернет
Употреба на софтвер за пресметка (пресметковни табели)
Употреба на софтвер за обработка на податоци
Употреба на софтвер за припрема за печат
Употреба на софтвер за обработка на текст
- 0612** **Проектирање и администрирање на бази на податоци и мрежи**
- Администрирање и управување со компјутери
Компјутерски медиумски апликации
Инсталација и одржување на компјутерски мрежи
Компјутерска поддршка
Студии за администратори на база на податоци
- Администрирање на информациски технологии
Безбедност на информациски технологии
Администрирање на мрежи
Проектирање мрежи
Веб дизајн
- 0613** **Развој и анализа на софтвер и апликации**
- Компјутерско програмирање
Компјутерски науки
Анализа на компјутерски системи
Проектирање на компјутерски системи
Информатика (компјутерски науки)
Оперативни системи
Програмирање (компјутерско)
Развој на програмски јазици
Развој на софтвер
Локализација на софтвер
Програмирање на софтвер
Тестирање на софтвер
- 0619** **Информациски и комуникациски технологии (ИКТ) кои не се класифицирани на друго место**
- Вештачка интелигенција
- 068** **Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат Информациски и комуникациски технологии (ИКТ)**
- 0688** **Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат информациски и комуникациски технологии (ИКТ)**
- 07** **Инженерство, производство и градежништво**
- 070** **Инженерство, производство и градежништво кои не се дополнително дефинирани**
- 0700** **Инженерство, производство и градежништво кои не се дополнително дефинирани**
- 071** **Инженерство и гранки на инженерство**
- 0710** **Инженерство и гранки на инженерство кои не се дополнително дефинирани**
- 0711** **Хемиско инженерство и процеси**
- Хемиско инженерство
Хемиско процесно инженерство

Програми за лабораториски асистенти
Програми за лабораториски техничари
Лабораториска технологија
Преработка на нафта/гас/петрохемиски производи
Рафинирање на нафта
Управување со работа на погон и машини (преработка)
Процесна технологија

0712 Технологија за заштита на животната средина

Контрола на загадувањето на воздухот
Еколошка технологија
Енергетска ефикасност
Контрола на животната средина
Инженерство за заштита на животната средина
Технологија за заштита на животната средина
Контрола на испуштање материи од индустриски погони
Контрола на загадување со бучава
Рециклирање
Контрола на загадувањето на водата

0713 Електротехника и енергетика

Инсталирање и одржување на системи за климатизација
Климатско инженерство
Поправка на електрични апарати
Електротехника
Електрична опрема
Производство на електрична енергија
Електричарски занаети
Енергетски студии
Дистрибуција на гас
Инсталирање и одржување на системи за греење
Нуклеарна, хидро- и термална енергија
Инсталирање и одржување на далноводи
Производство на електрична енергија

Ладење
Соларна енергија
Производство на соларна енергија
Ветерни турбини

0714 Електроника и автоматизација

Автоматизација
Електронска опрема за емитување
Комуникациски системи
Инсталација на комуникациска опрема
Одржување на комуникациска опрема
Компјутерско инженерство
Поправка на компјутери
Контролно инженерство
Технологија за обработка на податоци
Дигитални технологии
Електронско инженерство
Сервисирање на електронска опрема
Мрежна технологија
Роботика
Телекомуникациска технологија
Поправка на телевизори и радио апарати

0715 Машинство и обработка на метали

Производство на велосипеди
Поправка на велосипеди
Котларство и заварување
Оружарство
Хидраулика
Браварство и поправка на сефови
Машинство
Машински занаети
Лиење на метали и изработка на калапи
Машинска обработка на метали
Програми за металски занаети
Металуршко инженерство
Металуршка технологија
Микромеханика
Прецизна механика
Обработка на лим
Производство на челик
Изработка на алати и калапи
Часовничарство
Заварување

0716 Моторни возила, бродови и воздухоплови

Аеронаутичко инженерство
Астронаутичко инженерство
Механика на земјоделски машини
Воздухопловно инженерство

Одржување на воздухоплови
Автомобилски електрични системи
Автомобилско инженерство
Авионика
Каросерија
Конструкција на хеликоптери
Конструкција на морски бродови
Бродско машинство
Поморско инженерство
Инженерство на мотоцикли

Механика на мотоцикли
Морнаричко инженерство
Лимарија
Бродоградба
Поправка и одржување на возови
Машинство на возила и мотори
Изработка на возила
Дијагностика на возила
Електрични системи на возила
Механика на возила
Бојадисување на возила
Поправка на возила
Опременување на возила
Лакирери/фарбари на возила

0719 Инженерство и гранки на инженерство кои не се класифицирани на друго место

Нанотехнологија

072 Производство и преработка

0720 Производство и преработка кои не се дополнително дефинирани

0721 Производство на храна

Пекарство
Производство на пиво
Месарство
Производство на сирење
Кондиторски производи
Индустриско производство на млеко и млечни производи
Наука за млечни производи
Дестилирање на алкохолни пијалоци
Производство на храна и пијалоци

Ракување со храна/хигиена
Подготовка на храна
Конзервирање на храна
Прехрамбена индустрија
Наука за храна
Наука за храна и технологија
Техники за припрема на храна
Индустриско пекарство/млинарство
Обработка и преработка на месо
Слаткарство
Преработка на тутун
Производство на вино
Енологија
Складирање/одлежување на вино

0722 Производство и преработка на материјали (стакло, хартија, пластика и дрво)

Изработка на чамци (без моторен погон)
Изработка на ормари
Работа со трска, врба и бамбус
Столарство (изработка на мебел)
Индустриско производство на керамика
Занаетчиска изработка на мебел
Изработка на мебел
Производство на стакло
Дување на стакло (индустриско)
Индустриска обработка на дијаманти
Производство и преработка на хартија
Производство на пластика
Обработка на гума
Сечење камен
Производство на синтетички влакна
Технологија за примарна обработка на дрво
Машинска обработка на дрво
Дрвна технологија
Тесарски (дрводелски) занаети
Тесарство и столарство

0723 Производство и преработка на текстил (облека, обувки и кожа)

Изработка на облека и текстил
Индустрија за облека
Занаетска изработка на облека
Шиене по мерка
Сечење и кроење
Шиене облека
Индустриско везење и плетење
Изработка на чевли
Изработка на облека од крзно

Крзнар
Конфекциско производство
Индустриско плетење
Производство на предмети од
кожа Преработка на кожа
Кожарски занаети
Работник на обработка на крзно
Седларство
Индустриско шиенење
Поправка на чевли, чизми и кожа
Производство на кожа
Куќен текстил
Предење
Кроење
Текстил, облека и обувки
Текстилни техники
Текстилни занаети
Тапетарство
Индустриско ткаење
Наука за волна

0724 Рударство и екстракција

Вадење јаглен
Бушење
Технологија за преработка на минерали
Рударско инженерство
Вадење минерали
Технологија на рударски работи
Бушење нафта и гас
Екстракција на нафта и гас
Надзор на каменолом
Екстракција на суровини

0729 Производство и преработка кои не се класифицирани на друго место

073 Архитектура и градежништво

0730 Архитектура и градежништво кои не се дополнително дефинирани

0731 Архитектура и урбанизам

Архитектонско урбано проектирање и
планирање
Архитектура
Проектирање на згради
Картографија/премер на земјиште
Планирање на градови
Развој на заедницата
Планирање на заедницата
Пејсажна архитектура
Рурален развој
Конструкциска архитектура
Геодетски премер
Топографија
Урбано и рурално планирање
Урбано и регионално планирање
Урбано планирање
Урбанистички студии

0732 Градежништво

Сидање со тули
Сидање со тули и камен
Изградба на мостови
Изградба на згради
Високоградба
Одржување на згради
Реновирање на згради
Технологија на градење
Градежно столарство и тесарство

Бетонски работи
Нискоградба
Градежна опрема
Работа на градежни погони
Градежна технологија
Конструкцско инженерство
Градежна метална конструкција
(градежништво)
Рушење
Инженерство на
бродоградилшта и пристаништа
Техничко цртање
Инженерство на ископувања

Подни и ѕидни керамички работи
Поставување подни облоги
Застаклување
Изградба на куќи
Индустриска работа на висина
(комерцијална)
Изолација
Поставување на иригациони и дренажни
системи
Тесарство и столарство (згради)
Сидарство и кровопокривање
Молерски работи и поставување ѕидни
облоги
Монтирање на цевки
Малтерисување (на згради)
Водоводни инсталации
Пример и пресметка
Изградба на патишта
Поправка на кровови
Одржување на хигиена на зграда
Поставување скеле
Сидање со камен
Конструкцско инженерство
Техничко цртање
Инженерство на водовод и канализација
Технологија и инженерство на вода
Изработка на вентилациони системи на
заграда

- 078** **Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат инженерство, производство и градежништво**
- 0788** **Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат инженерство, производство и градежништво**
- 079** **Инженерство, производство и градежништво кои не се класифицирани на друго место**
- 0799** **Инженерство, производство и градежништво кои не се класифицирани на друго место**
- 08** **Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина**
- 080** **Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина кои не се дополнително дефинирани**
- 0800** **Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина кои не се дополнително**

	дефинирани	Одржување на зелени површини
081	Земјоделство	Функционирање на стакленици
0810	Земјоделство кое не е дополнително дефинирано	Хортикултурни техники
		Хортикултура
		Пејзажно градинарство
0811	Растително и сточарско производство	Управување со расадници (хортикултура)
		Производство на декоративни билки
		Одржување на спортски терени
		Одгледување на тревници и управување со нив
	Земјоделско деловно работење/агробизнис	
	Агроекономија	
	Земјоделски науки	
	Земјоделство	
	Агрономија и наука за посеви	
	Одгледување на животни	
	Дресура на животни	
	Основни вештини во земјоделството	
	Одгледување на култури	
	Одгледување на кучиња	
	Управување со земјоделски имот	
	Одржување на земјоделски имот	
	Земјоделско производство	
	Овоштарство	
	Производство на овошје	
	Одгледување на гуски	
	Одгледување на пченица	
	Коњарство	
	Одгледување на коњи	
	Техники за наводнување	
	Одгледување на маслинки	
	Подигнување овоштарник, свињарство	
	Живинарство	
	Грижа за тркачки коњи	
	Одгледување на 'рж и пченица	
	Овчарство	
	Програми за педолошки техничари	
	Плодност на почвата	
	Наука за почвата	
	Одгледување на шеќерна трска	
	Плантажа со зеленчук	
	Одгледување на грозје	
	Подигнување лозница	
	Лозарство	
0812	Хортикултура	
	Цвеќарство	
	Градинарство	
0819	Земјоделство кое не е класифицирано на друго место	
082	Шумарство	
0821	Шумарство	Производство на јаглен
		Одгледување на шуми
		Техники на шумарство
		Управување со шуми
		Шумарство
		Лов и фаќање на животни
		Сеча на дрвја
		Соборување стебла
		Рибарство
0831	Рибарство	Аквакултура
		Риболов во длабоко море
		Одгледување на риби
		Рибници
		Гаење на риби
		Рибарство
		Наука и технологија на рибарство
		Морска култура
		Гаење на бисери
		Одгледување на морски плодови
		Одгледување на школки
084	Ветерина	
0841	Ветерина	Грижа за здравјето на животните
		Репродукција на животни (наука)
		Вештачко оплодување (на животни)
		Работа на ветеринарни негуватели
		Ветеринарна медицина
		Ветеринарна нега
		Ветеринарна наука

088 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина 0888 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина 089 Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина кои не се класифицирани на друго место 0899 Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина кои не се класифицирани на друго место 09 Здравство и социјална заштита 090 Здравство и социјална заштита кои не се дополнително дефинирани 0900 Здравство и социјална заштита кои не се дополнително дефинирани 091 Здравство 0910 Здравство кое не е дополнително дефинирано 0911 Стоматологија	Аудиологија/науки за слухот Бактериологија Кардиологија Цитологија Дерматологија Епидемиологија Судска медицина Судска патологија Општа медицина Геронтологија Хематологија Хистологија Имунологија Интерна медицина Медицинска наука Медицинска обука Медицина Натуропатска медицина Неврологија Акушерство и гинекологија Онкологија Офталмологија Педијатрија Патологија Физиологија Пластична хирургија Превентивна и социјална медицина Психијатрија Стоматологија Хирургија Обука на лекари Обука на лекари од општа пракса
Клиничка стоматологија Работа на стоматолошки асистенти Дентална хигиена Технологија на забна лабораторија Работа на стоматолошки сестри Стоматолошки студии Стоматолошка хирургија Стоматолошка технологија Стоматологија Одонтологија Орална хирургија Ортодонција 0912 Медицина Анестезиологија Анатомија	0913 Здравствена нега (медицински сестри и акушерки) Помошник негувател Основна здравствена нега Патронажна здравствена нега Општа здравствена нега Геронтолошки услуги Здравствена нега на стари лица Здравствена нега на лица со попреченост Програми за здравствена нега Хигиена, медицинска Хигиена на новороденчиња (здравствена нега) Акушерство Акушерска нега Здравствена нега Болнички работници Психијатриска здравствена нега

Специјализирана здравствена
нега

**0914 Медицинска дијагностика и
технологија на лечење**

Услуга за брза помош
Технологија на брза помош
Слушна протетика
Технологии на ургентни болничарски услуги
Технологии на судска медицина
Технологија на слушни помагала
Технологија на медицинска лабораторија
Медицинска технологија
Технологии во нуклеарната медицина
Изработка на оптички леќи
Оптичка протетика
Оптичка технологија
Ортопедска протетика
Протетичка технологија
Радиографија
Радиолошка технологија
Радиотерапија
Рентген технологија (медицинска)

0915 Терапија и рехабилитација

Хирургичка
Диетални програми
Масажа (медицинска)
Услуги за ментално здравје
Исхрана и диететика
Работна терапија
Оптометрија
Остеопатија
Физиотерапија
Рефлексологија
Рехабилитација
Логопедска патологија и лечење
Професионална рехабилитација

0916 Фармација Издавање лекови на рецепт Фармација	Поддршка во кризни ситуации Семејно и брачно советување Малтретирање (информирање) Мобинг (информирање) Обука за социјални работници за условен отпуст Обука на службеници за пробација Социјална нега Социјална политика Социјална пракса Социјална теорија (применета) Социјална работа (социјална заштита) Професионално советување Професионална ориентација
0917 Традиционална и комплементарна медицина и лечење Акупунктура и источна медицина Ароматерапија Ајурведска медицина Треварство Хербологија Холистичка медицина Хомеопатска медицина Традиционална медицина, како на пример кинеската	0929 Социјална заштита што не е класифицирана на друго место 098 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат здравство и социјална заштита 0988 Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат здравство и социјална заштита 099 Здравство и социјална заштита кои не се класифицирани на друго место 0999 Здравство и социјална заштита кои не се класифицирани на друго место
0919 Здравство кое не е класифицирано на друго место 092 Социјална заштита 0920 Социјална заштита што не е дополнително дефинирана 0921 Грижа за возрасни лица и лица со попреченост Грижа (немедицинска) за стари лица Немедицинска грижа за возрасни лица со попреченост Лична грижа за возрасни лица	10 Услуги 100 Услуги кои не се дополнително дефинирани 1000 Услуги кои не се дополнително дефинирани 101 Лични услуги 1010 Лични услуги кои не се дополнително дефинирани 1011 Услуги во домаќинството Грижа, водење на домаќинство, куќни услуги Чистење на оџаци Чистење Готвење (дома) Чувар/настојник Домаќинство
0922 Грижа за деца и услуги за млади Нега на деца (немедицинска) Рекреативни програми за деца Дневна нега Немедицинска нега на деца со попреченост Рекреативни програми за млади Услуги за млади Програми за младински работници	
0923 Социјална работа и советување Советување за алкохолизам и наркоманија Алкохол, тутун, дрога (информирање) Советување за кариера Советување	

Хемиско чистење	Услуги на келнери и шанкери
Погребални услуги и погребна наука	
Економија на домаќинство	1014 Спортски
Перење облека (дома)	Кладење (коњи и сл.)
Рачна работа (дома)	Нуркање (спортско)
Шиенење (дома)	Играње фудбал
Чистење на прозорци	Гимнастика
1012 Фризерски и козметичарски услуги	Џокејство
Берберски услуги	Спортски тренинг
Козметички услуги	Спортско лидерство
Козметологија	Студии за спортски тренери
Фитнес и контрола на телесната тежина	Спортови
Фитнес услуги	Работа на спортски тренери
Фризерски услуги	Обука за спортски инструктори
Шминкање	Судии и други спортски службеници
Маникир	
Масажа (козметичка)	1015 Патување, туризам и слободно време
Педикир	Алпинизам (рекреативен)
Услуги во козметички салон (козметичка терапија)	Авантуристички активности
Изработка на перики	Обука на копнен екипаж (аеродроми)
1013 Хотели, ресторани и кетеринг	Туристичко водење, организација на патувања
Услуга во бар	Слободно време и туризам
Шанкер/Подготвувач на пијалоци	Рекреација и слободно време
Кетеринг	Управување со рекреација
Готвење (ресторански и хотелски тип)	Туризам
Крупие	Туристички работи
Кулинарство	Услуги на туристички агенции
Подготовка на брза храна	Патувања и туризам
Услуги за исхрана и угостителство	Патни услуги
Сервирање на храна	1019 Лични услуги кои не се класифицирани на друго место
Угостителски услуги	102 Хигиена и услуги за заштита на здравјето на работа
Хотелиерство и ресторански услуги	1020 Хигиена и услуги за заштита на здравјето на работа кои не се дополнително дефинирани
Обука за хотелски рецепционери	1021 Комунални (санитарни) услуги
Хотелски услуги	Депонирање на отпад
	Комунална хигиена

- Хигиенски стандарди
Собирање отпад
Отстранување отпад/отпадни води
Чистење улици
Услуги на водоснабдување
Управување со отпад
- 1022 Заштита на здравјето и безбедноста на работа**
- Ергономика (заштита на здравјето и безбедноста на работа)
Здравје и безбедност на работното место
Програми за индустриска безбедност
Безбедност на работа
Заштита на работници
Безбедност на работници
Безбедност на работната сила
Заштита на здравјето на работа и индустриска хигиена
Заштита на здравјето на работа и безбедност
Управување со стрес
Работна средина
- 1029 Хигиена и услуги за заштита на здравјето на работа кои не се класифицирани на друго место**
- 103 Безбедносни услуги**
- 1030 Безбедносни услуги кои не се дополнително дефинирани**
- 1031 Војска и одбрана**
- Воена обука
Одбранбени студии
Воена наука
Национална безбедност
Морнарска обука
Воена теорија
- 1032 Заштита на лица и имот**
- Безбедност на граѓаните
Царински програми
Нуркање (професионално)
- Противпожарна заштита (гаснење пожар)
Технологија на противпожарна заштита
Спроведување на законите
Работа на спасителски служби
Полициска работа
Полициски студии
Функционирање на затвори
Јавна безбедност
Јавна безбедност
Услуги за обезбедување и спречување на загуби
Чуварска работа
- 1039 Безбедносни услуги кои не се класифицирани на друго место**
- 104 Транспортни услуги**
- 1041 Транспортни услуги**
- Авионски екипаж (летање и навигација)
Контрола на авионскиот сообраќај
Безбедност на авионскиот сообраќај
Управување со авион
Воздухопловство
Обука за возење автобус
Обука за кабински екипаж
Комуникации (во воздушниот, железничкиот, патниот и др. сообраќај)
Возење на кранови и камиони
Обука за возење
Летање и навигација
Управување со вилушкар
Поштенско работење
Поморска наука
Навигациски технологии
Поштенски услуги
Функционирање на железници
Управување со патни моторни возила
Морепловство
Програми/квалификации за морнари
Управување со бродови

	Морски транспорт	109	Услуги кои не се класифицирани на друго
	Обука за стјуардеси/стјуарди (авион)	1099	Услуги кои не се класифицирани на друго место
	Студии за транспорт		
	Возење камион	99	Непознато подрачје
108	Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат услуги	999	Непознато подрачје
1088	Интердисциплинарни програми и квалификации кои вклучуваат услуги	9999	Непознато подрачје

Прилог III

Список по азбучен редослед

A

1015 Авантуристички активности
0716 Авионика
1041 Авионски екипаж (летање и
0811 Агроекономија
0811 Агрономија и наука за посеви
0415 Административни и секретарски
услуги
0413 Администрација
0612 Администрирање и управување со
компјутери
0612 Администрирање на мрежи
0612 Администрирање со
информациски технологии
0716 Аеронаутичко инженерство
0917 Ајурведска медицина
0831 Аквакултура
0542 Актуарска наука
0917 Акупунктура и источна меди
цина
0533 Акустика
0913 Акушерки
0913 Акушерска нега
0912 Акушерство и гинекологија
0541 Алгебра
0923 Алкохол, тутун, дрога
(информирање)
1015 Алпинизам (рекреативен)
0412 Анализа на инвестиции
0613 Анализа на компјутерски системи
0541 Анализа на податоци
(математичка)
0531 Аналитичка хемија
0912 Анатомија
0912 Анестезиологија
0211 Анимација
0314 Антропогеографија
0212 Аранжирање излози
0031 Аргументација и презентација
0917 Ароматерапија
0222 Археологија
0322 Архивски науки
0731 Архитектонско урбано
проектирање и планирање
0731 Архитектура
0212 Архитектура на ентериери
0031 Асертивност, обука за
0716 Астронаутичко инженерство
0533 Астрономија
0533 Астрофизика
0211 Аудиовизуелни записи

навигација)
0714 Автоматизација
0415 Автоматизација на канцелариска
работа
0415 Автомобилски електрични системи
0716 Автомобилско инженерство
0214 Автохтони занаети
0232 Автохтони јазици
0912 Аудиологија/науки за слухот
0416 Аукциска продажба

Б

0213 Бакрорез (уметнички)
0912 Бактериологија
0215 Балет
0412 Банкарство и финансии
1041 Безбедност на авионскиот
сообраќај
1032 Безбедност на граѓаните
0612 Безбедност на информациските
технологии
1022 Безбедност на работната сила
1022 Безбедност на работниците
1012 Берберски услуги
0412 Берзанско работење
0215 Беседништво
0732 Бетонски работи
0322 Библиотекарски студии
0511 Биологија
0511 Биометрика
0512 Биотехнологија
0533 Биофизика
0512 Биохемија
0716 Бојадисување на возила
0913 Болнички работници
0511 Ботаника
0715 Браварство и поправка на сефови
0716 Бродоградба
0716 Бродско машинство
0724 Бушење
0724 Бушење нафта и гас

В

0724 Вадење јаглен
0724 Вадење минерали
0213 Вајарство
0612 Веб дизајн
0214 Везење (уметнички занает)
0841 Ветеринарна медицина
0841 Ветеринарна наука
0713 Ветерни турбини

0619 Вештачка интелигенција
0841 Вештачко оплодување (животни)
0031 Вештини за комуникација
0413 Вештини за раководство
0031 Вештини за самопочитување
0417 Вештини на работно место
0811 Винарство
0512 Вирологија
0732 Високоградба
0415 Внес на податоци
0732 Водоводни инсталации
1031 Воена наука
1031 Воена обука
0716 Воздухопловно инженерство
1041 Воздухопловство
1041 Возење на автобуси
1041 Возење на камиони
1041 Возење на кранови и камиони
0413 Вработување
0214 Врамнување на слики
0532 Вулканологија

Г

0511 Генетика
0512 Генетски инженеринг
0532 Географија (на природата)
0314 Географија на културата
0532 Географски информациски системи (GIS)
0532 Геодезија
0731 Геодетски премер
0532 Геоинформатика
0532 Геологија
0532 Геолошка наука
0532 Геоматика
0541 Геометрија
0532 Геопросторна технологија
0532 Геофизика
0912 Геронтологија
0913 Геронтолошки услуги
1014 Гимнастика
0912 Гинекологија
0215 Глума и режија
0416 Големопродажба
1011 Готвење (дома)
1013 Готвење (ресторански и хотелски тип)
0732 Градежна опрема
0732 Градежни метални конструкции (градежништво)
0732 Градежни технологии
0732 Градежно столарство и тесарство
0812 Градинарство

0312 Граѓански права
0211 Графичка репродукција
0211 Графички дизајн
0811 Грижа за тркачки коњи
1011 Грижа, водење на домаќинство, кукни услуги

Д

0415 Дактилографија
0411 Даночно сметководство
0415 Декорирање ентериери
0413 Деловна администрација
0415 Деловна кореспонденција
0412 Деловни финансии
0314 Демографски студии/студии на население
0416 Демонстрациски студии
0911 Дентална хигиена
0912 Дерматологија
0721 Дестилирање на алкохолни пијалаци
0913 Детска хигиена (здравствена нега)
0714 Дигитални технологии
0111 Дидактика
0915 Диететски програми
0212 Дизајн
0211 Дизајн во издаваштво
0212 Дизајн на ентериери
0212 Дизајн на индустриски производи (уметнички)
0211 Дизајн на интерактивни медиуми
0212 Дизајн на костими
0214 Дизајн на накит
0716 Дијагностика на возила
0713 Дистрибуција на гас
0922 Дневна нега
0322 Документаристика
1011 Домаќинство
0215 Драма
0722 Дрвна технологија
0214 Дрворезба
0811 Дресура на животни
0413 Државна управа
0231 Други јазици
0722 Дување стакло (индустриско)

Е

0111 Евалуација и истражувачка работа во образованието
0521 Екологија
0712 Еколошка технологија

0311 Економетрија
0311 Економика
1011 Економика на домаќинството
0311 Економска историја
0724 Екстракција на нафта и гас
0724 Екстракција на суровини
0713 Електричарски занаети
0713 Електрична опрема
0716 Електрични системи и возила
0714 Електронска опрема за емитување
0714 Електронско инженерство
0713 Електротехника
0712 Енергетска ефикасност
0721 Енологија
0511 Ентомологија
0912 Епидемиологија
1022 Ергономика (заштита на здравјето
и безбедност на работа)
0213 Естетика
0223 Етика
0314 Етнологија

Ж

0314 Женски студии
0811 Живинарство

З

0715 Заварување
0715 Завршна обработка и повез при
печатење
0722 Занаетска изработка на мебел
0723 Занаетска изработка на облека
0214 Занаетски програми
0811 Засадување зеленчук
0732 Застаклување
0522 Зачувување на природата
0222 Зачувување на уметничкото
наследство
0732 Заштита на здравјето на работа и
индустриска хигиена
1022 Заштита на работници
1022 Здравје и безбедност на работно
место
0413 Здравствена администрација
0841 Здравствена нега
0913 Здравствена нега на лица со
попреченост
0913 Здравствена нега на стари лица
0811 Земјоделски науки
0811 Земјоделско деловно
работење/деловно работење на

земјоделски претпријатија
0811 Земјоделско производство
0811 Земјоделство
0214 Златарство
0231 Знаковни јазици
0511 Зоологија

S

0732 Сидање со камен
0732 Сидање со тули
0732 Сидање со тули и камен
0732 Сидарство и кровопокривање

И

1014 Играње фудбал
0215 Изведувачки уметности
0732 Изградба на згради
0732 Изградба на куќи
0732 Изградба на мостови
0732 Изградба на патишта
0916 Издавање лекови на рецепт
0732 Изолација
0715 Изработка на алати и калапи
0732 Изработка на вентилациони
системи на згради
0716 Изработка на возила
0213 Изработка на графики
0214 Изработка на декоративни
предмети од метал
0722 Изработка на мебел
0214 Изработка на музички
инструменти (неиндустриска)
0723 Изработка на облека од крзно
0723 Изработка на облека, артикли за
облека и текстил
0723 Изработка на обувки
0914 Изработка на оптички леќи
0722 Изработка на ормари
1012 Изработка на перики
0214 Изработка на предива, текстил и
рачно ткаење
0214 Изработка на предмети од сребро
0542 Изработка на примероци за
истражување
0722 Изработка на чамци (без моторен
погон)
0723 Изработка на чевли
0211 Илустрација
0912 Имунологија
0412 Инвестиции и хартии од вредност
0723 Индустија на облека

0512 Индустриска микробиологија
0722 Индустриска обработка на дијаманти
0732 Индустриска работа на висина
0212 Индустриски дизајн (уметнички)
0723 Индустриско везење и плетење
0721 Индустриско пекарство/млинарство
0723 Индустриско плетење
0722 Индустриско производство на керамика
0721 Индустриско производство на млеко и млечни производи
0723 Индустриско ткаење
0723 Индустриско шиенење
0732 Инженерство на бродоградилшта и пристаништа
0732 Инженерство на водовод и канализација
0712 Инженерство на заштита на животната средина
0732 Инженерство на ископувања
0716 Инженерство на мотоцикли
0713 Инсталирање и одржување на далноводи
0612 Инсталирање и одржување на компјутерски мрежи
0713 Инсталирање и одржување на системи за греење
0713 Инсталирање и одржување на системи за климатизација
0714 Инсталирање на комуникациска опрема
0912 Интерна медицина
0322 Информатика (во библиотекарство и архивистика)
0613 Информатика (компјутерска наука)
0321 Информирање (прибирање и обработка на информации)
0421 Исламско шеријатско право
0222 Историја
0222 Историја и филозофија на науката и технологијата
0222 Историја на книжевност
0222 Историја на култура
0222 Историја на медицина
0215 Историја на музика
0222 Историја на науки и идеи
0421 Историја на право
0221 Историја на религии
0222 Историја на технологии
0213 Историја на уметноста
0215 Историја на филм и театар
0541 Истражување на операции
0414 Истражување на пазари

0915 Исхрана и диететика

J

0031 Јавен настап
1032 Јавна безбедност
0413 Јавно и институционално управување
0232 Јазици на говорници на мајчин јазик
0021 Јазична писменост

K

0413 Кадровски работи
0413 Кадровско раководење
0213 Калиграфија
0214 Каменорезба
0912 Кардиологија
0923 Кариерно советување
0716 Каросерија
0731 Картографија/премер на земјиште
0214 Керамика (уметнички занает)
1013 Кетеринг
0713 Климатско инженерство
0211 Кинематографија
1014 Кладење (коњи и сл.)
0231 Класични јазици
0532 Климатски истражувања
0911 Клиничка стоматологија
0211 Книгоподвезништво
0411 Книговодство
0232 Книжевност
0313 Когнитивни науки
0723 Кожарски занаети
1012 Козметичка терапија
1012 Козметички услуги
1012 Козметологија
0232 Компаративна книжевност
0221 Компаративни студии на религиите
0211 Компјутерска графика
0613 Компјутерска наука
0612 Компјутерска поддршка
0211 Компјутерска типографија
0612 Компјутерски медиумски апликации
0714 Компјутерско инженерство
0613 Компјутерско програмирање
0211 Композиција (печат)
1021 Комунална хигиена
1021 Комунални (санитарни услуги)
1041 Комуникации (во воздушниот, железничкиот, патниот и др.

сообраќај)
0714 Комуникациски системи
0721 Кондиторски производи
0522 Конзервација на земјишта и
управување со земјиште
0214 Конзервација на уметнички добра
0214 Конзервирање на храна
0716 Конструкција на морски бродови
0716 Конструкција на хеликоптери
0731 Конструкциска архитектура
0732 Конструкциско инженерство
1041 Контрола на авионски сообраќај
0712 Контрола на животната средина
0712 Контрола на загадување на
водата
0712 Контрола на загадување на
воздухот
0712 Контрола на загадување со бучава
0712 Контрола на испуштање материи
од индустриски погони
0714 Контролно инженерство
0723 Конфекциско производство
0811 Коњарство
0215 Кореографија
0715 Котлоградба и заварување
0215 Креативни и изведувачки
уметности
0232 Креативно пишување
0723 Крзнар
0421 Кривично право
0314 Криминологија
0723 Кроење
1013 Кулинарска уметност
0314 Културолошки студии
0416 Купување
0416 Купување и продажба
0416 Купување, набавки и договори
0322 Кураторски студии
0413 Курсеви „Започнете свој бизнис“
0417 Курсеви за вовед во работа
0031 Курсеви за родителство
0417 Курсеви за синдикално
организирање (општи)
0723 Куќен текстил
0415 Куцање

Л

0711 Лабораториска технологија
0713 Ладење
0716 Лакери/фарбари на возила
1041 Летање и навигација
0715 Лиенење метали и изградба на
калапи

0716 Лимарија
0511 Лимнологија
0213 Литографија
0031 Личен развој
0921 Лична нега на возрасни лица
0821 Лов и фаќање животни
0223 Логика
0915 Логопедска патологија и лечење
0613 Локализација на софтвер
0413 Локална јавна управа

М

0311 Макроекономија
0416 Малопродажба
0416 Малопродажба на млеко и млечни
производи
0923 Малтерисување (информирање)
0732 Малтерисување (на згради)
1012 Маникир
0414 Маркетинг
1012 Масажа (козметичка)
0915 Масажа (медицинска)
0321 Масовни комуникации (прибирање
и обработка на информации)
0541 Математика
0542 Математичка (теоретска)
статистика
0722 Машинска обработка на дрво
0715 Машинска обработка на метали
0715 Машински занаети
0715 Машинство
0716 Машинство на возила и мотори
0211 Медиумски техники
0912 Медицина
0912 Медицинска наука
0912 Медицинска обука
0914 Медицинска технологија
0533 Медицинска физика
0311 Меѓународна економија
0312 Меѓународни односи
0413 Менаџмент во образование
0721 Месарство
0715 Металуршка технологија
0715 Металуршко инженерство
0532 Метеорологија
0111 Методологија на учење на
далечина
0716 Механика на возила
0716 Механика на земјоделски машини
0716 Механика на мотоцикли
0511 Микологија
0511 Микробиологија
0715 Микромеханика

0532 Минералологија
0923 Мобинг (информирање)
0212 Моден дизајн
0215 Модно манекенство
0511 Молекуларна биологија
0732 Молерски работи и поставување
сидни облоги
0732 Монтирање цевки
0223 Морал
1031 Морнаричка обука
0831 Морска култура
0714 Мрежна технологија
0322 Музејска документација
0322 Музејски студии
0322 Музеологија
0215 Музика
0215 Музика и сцена
0215 Музикологија
0215 Музичка композиција
0214 Музички инструменти (поправка и
штимување)
0215 Музичко диригирање
0211 Мултимедиумска продукција

Н

1041 Навигациони технологии
0724 Надзор на каменоломи
0719 Нанотехнологија
0113 Настава во втор циклус на
основно образование
0113 Настава во прв циклус на основно
образование
0113 Настава за ученици со посебни
образовни потреби
0912 Натуропатска медицина
0532 Наука за атмосферата
0723 Наука за волна
0533 Наука за вселената
0521 Наука за животната средина
0511 Наука за животот
0532 Наука за животот во океаните
0532 Наука за Земјата
0413 Наука за менаџмент
0721 Наука за млечни производи
0532 Наука за морињата
0111 Наука за образование
0533 Наука за планетите
1041 Наука за поморство
0811 Наука за почвата
0721 Наука за храна и технологија
0721 Наука за храната
0831 Наука и технологија на рибарство
1031 Национална безбедност

0912 Неврологија
0922 Нега на деца (немедицинска)
0921 Нега на стари лица
(немедицинска)
0231 Немајчини (егзогени) јазици
0921 Немедицинска нега на возрасни
лица со попреченост
0922 Немедицинска нега на деца со
попреченост
0531 Неорганичка хемија
0732 Нискоградба
0321 Новинарство
0321 Новинарство во електронски
медиуми
0321 Новинарско известување (вести)
0321 Новинско издаваштво
0533 Нуклеарна физика
0713 Нуклеарна, хидро- и термална
енергија
0541 Нумеричка анализа
0021 Нумеричка писменост
1032 Нуркање (професионално)
1014 Нуркање (спортско)

О

0417 Обезбедување квалитет
0721 Обработка и преработка на месо
0415 Обработка на информации/внес
на податоци
0715 Обработка на лим (метални
плочи)
0214 Обработка на скапоцени камења и
јувелирство
0113 Образование на наставници во
основни училишта
1041 Обука за возење
0211 Обука за диск џокеи
1041 Обука за кабински екипаж
1015 Обука за копнен екипаж
(аеродроми)
1013 Обука за крупие
0113 Обука за наставници од автохтоно
население
0417 Обука за опслужување купувачи
0413 Обука за претпријатија
0923 Обука за пробациски службеници
0113 Обука за работа на наставници во
системот на образование на
возрасни – јазична и нумеричка
писменост
0415 Обука за рецепционери
1013 Обука за рецепционери во хотел
0923 Обука за социјални работници за

условен отпуст
 1014 Обука за спортски инструктори
 1041 Обука за стјуардеси/стјуарди
 (авион)
 0114 Обука за универзитетски
 наставници
 0112 Обука на воспитувачи за
 образование во раното детство
 (во формална училишна средина)
 0112 Обука на воспитувачи за
 предучилишно образование
 0114 Обука на инструктори по возење
 0912 Обука на лекари
 0912 Обука на лекари од општа пракса
 0114 Обука на наставници – други
 јазици
 0114 Обука на наставници –
 здравствена нега
 0114 Обука на наставници –
 комерцијални предмети
 0114 Обука на наставници – музика
 0114 Обука на наставници –
 специфични теориски предмети
 (на пр. математика, историја, итн.)
 0114 Обука на наставници – стручни
 предмети
 0114 Обука на наставници – технички
 предмети
 0114 Обука на наставници – уметност и
 уметнички занаети
 0114 Обука на наставници – физичко
 воспитување
 0113 Обука на наставници од
 одделенска настава
 0322 Обука по библиотекарство
 0031 Обука по развој на семејниот
 живот
 0811 Овоштарство
 0811 Овчарство
 0414 Огласување (рекламирање)
 0811 Одгледување 'рж и пченица
 0811 Одгледување билки
 0831 Одгледување бисери
 0811 Одгледување грозје
 0811 Одгледување гуски
 0811 Одгледување животни
 0811 Одгледување кучиња
 0811 Одгледување маслинки
 0831 Одгледување морски плодови
 0811 Одгледување пченица
 0831 Одгледување риба
 0812 Одгледување тревници и
 управување со нив
 0811 Одгледување шеќерна трска
 0831 Одгледување школки

0821 Одгледување шуми
 0414 Однесување на потрошувачи
 0414 Односи со јавноста
 0911 Одонтологија
 0716 Одржување на воздухоплови
 0811 Одржување на домаќинства
 0732 Одржување на згради
 0812 Одржување на зелени површини
 0714 Одржување на комуникациска
 опрема
 0812 Одржување на спортски терени
 0732 Одржување на хигиена на згради
 0532 Океанографија
 0912 Онкологија
 0613 Оперативни системи
 0716 Опремување возила
 0533 Оптика
 0914 Оптика технологија
 0914 Оптичка протетика
 0915 Оптометрија
 0913 Општа здравствена нега
 0232 Општа лингвистика
 0912 Општа медицина
 0314 Општествена антропологија
 0314 Општествена географија
 0011 Општи програми и квалификации
 без акцент на одреден предмет
 0911 Орална хирургија
 0417 Организација на работа
 0413 Организациска теорија и
 однесување
 0531 Органска хемија
 0511 Орнитологија
 0911 Ортодонција
 0914 Ортопедска протетика
 0715 Оружарство
 0412 Осигурување
 0913 Основи на здравствена нега
 0021 Основна писменост
 0811 Основни вештини во земјоделие
 0021 Основни корективни програми за
 млади и возрасни
 0011 Основни програми и
 квалификации
 0915 Остеопатија
 1021 Отстранување отпад
 1021 Отстранување отпад/отпадни води
 0912 Офталмологија
 0413 Оценување на учинокот
 0111 Оценување, тестирање и мерење
 во образованието

0532 Палеонтологија
 0511 Паразитологија
 1015 Патни услуги
 0912 Патологија
 0913 Патронажна здравствена нега
 1015 Патување и туризам
 0111 Педагошки науки (образование)
 0912 Педијатрија
 1012 Педикир
 0731 Пејсажна архитектура
 0812 Пејсажно градинарство
 0721 Пекарство
 0412 Пензиско осигурување
 1011 Перење на облека
 0531 Петрологија
 0731 Планирање градови
 0731 Планирање заедници
 0031 Планирање на лична кариера
 0912 Пластична хирургија
 0811 Плодност на земјиштето
 0211 Повез и завршна обработка (печат)
 1011 Погребални услуги и погребна наука
 0923 Поддршка во кризни ситуации
 0811 Подигнување на лозници
 0811 Подигнување на овоштарник
 0732 Подни и ѕидни керамичарски работи
 0031 Позитивно размислување
 0417 Познавање на претпријатија
 0312 Политика
 0311 Политичка економија
 0312 Политичка историја
 1032 Полициска работа
 1032 Полициски студии
 1041 Поморски транспорт
 0716 Поморско инженерство
 1041 Поморство
 0913 Помошен негувател
 0716 Поправка и одржување на возови
 0715 Поправка на велосипеди
 0716 Поправка на возила
 0713 Поправка на електрични апарати
 0714 Поправка на компјутери
 0732 Поправка на кровови
 0723 Поправка на обувки, чизми и кожа
 0714 Поправка на телевизори и радио апарати
 0732 Поставување на иригациони и дренажни системи
 0542 Поставување на истражување
 0732 Поставување на скеле
 0732 Поставување подни облоги
 0417 Потреби на клиентите
 1041 Поштенски операции
 1041 Поштенски услуги
 0421 Правна пракса
 0421 Право
 0421 Право на автохтоно население
 0322 Пребарување информации
 0912 Превентивна и социјална медицина
 0231 Превод на знаковен јазик
 0723 Предење
 0211 Прелом за печат
 0732 Премаер и пресметка
 0723 Преработка на кожа
 0711 Преработка на нафта/гас/петрохемиски производи
 0721 Преработка на тутун
 0413 Претприемништво
 0322 Прехранбена индустрија
 0715 Прецизна механика
 0541 Применета математика
 0542 Применета статистика
 0211 Припрема за печат
 1013 Припрема на брза храна
 0721 Припрема на храна
 0211 Припремни операции за печат
 0031 Програми за барање работа
 0913 Програми за здравствена нега
 1022 Програми за индустриска безбедност
 0711 Програми за лабораториски асистенти
 0711 Програми за лабораториски техничари
 0715 Програми за металски занаети
 0922 Програми за млади работници
 0031 Програми за ориентација во животот
 0811 Програми за педолошки техничари
 0231 Програми за писмен превод
 0415 Програми за секретарски работи во областа на медицината
 0415 Програми за секретарски работи во областа на правото
 0415 Програми за службеници
 0231 Програми за усен превод
 0011 Програми и квалификации на основно ниво
 0232 Програми на мајчин јазик
 0232 Програми на официјалниот јазик
 0415 Програми на странски јазици за секретари
 1041 Програми/квалификации за поморци
 -80
 0613 Програмирање (компјутерско)

0613 Програмирање на софтвер
 0416 Продавачи
 0414 Продажба и маркетинг
 0416 Продажба на недвижности
 0211 Продукција на снимена музика
 0731 Проектирање згради
 0613 Проектирање компјутерски системи
 0612 Проектирање на мрежи
 0722 Производство и преработка на хартија
 0715 Производство на велосипеди
 0721 Производство на вино
 0722 Производство на гума
 0812 Производство на декоративни билки
 0713 Производство на електрична енергија
 0713 Производство на енергија
 0723 Производство на кожа
 0821 Производство на кокс
 0211 Производство на компјутерски игри
 0721 Производство на пиво
 0722 Производство на пластика
 0723 Производство на предмети од кожа
 0722 Производство на синтетички влакна
 0721 Производство на сирење
 0713 Производство на соларна енергија
 0722 Производство на стакло
 0721 Производство на храни пијалаци
 0715 Производство на челик
 0914 Протетичка технологија
 1032 Противпожарна заштита (гаснење пожари)
 0221 Проучување на свети книги
 0923 Професионална ориентација
 0915 Професионална рехабилитација
 0923 Професионално советување
 0711 Процесна технологија
 0912 Психијатрија
 0913 Психијатриска здравствена нега
 0313 Психоанализа
 0313 Психологија
 0912 Психологија
 0313 Психотерапија

Р

0841 Работа на ветеринарни негуватели
 0841 Работа на ветеринарни

помошници
 0732 Работа на градежни погони
 0415 Работа на записничари во суд
 1032 Работа на обезбедување
 0211 Работа на печатарски машини
 1032 Работа на спасувачки служби
 1014 Работа на спортски терени
 0911 Работа на стоматолошки асистенти
 0911 Работа на стоматолошки сестри
 0415 Работа на телефонска централа
 0211 Работа со камера
 0722 Работа со трска, врба и бамбус
 0417 Работен век
 0416 Работа со недвижности
 1022 Работна средина
 0915 Работна терапија
 0417 Работни односи
 0723 Работник на обработка на крзно
 0421 Работничко право
 1022 Работно здравје и безбедност
 0211 Радио и ТВ продукција
 0914 Радиографија
 0914 Радиолошка технологија
 0914 Радиотерапија
 0211 Развивање филм и изработка на фотографии
 0031 Развој на бихевиористички способности
 0731 Развој на заедниците
 0031 Развој на лични организациски способности
 0031 Развој на ментални вештини
 0111 Развој на наставни програми (теорија)
 0613 Развој на програмски јазици
 0417 Развој на работата
 0613 Развој на софтвер
 0313 Развојна и детска психологија
 0413 Раководење со човечки ресурси
 0214 Ракотворби (рачни занаети)
 0214 Ракотворби, народна уметност и мајсторство
 0415 Ракување со канцелариска опрема
 0721 Ракување со храна/Хигиенско ракување со храна
 0711 Рафинирање нафта
 0214 Рачна изработка на накит
 1011 Рачна работа (дома)
 0214 Рачно ткаење
 0411 Ревизија
 0314 Регионални култури
 0922 Рекреативни програми за деца
 1015 Рекреација и слободно време
 0221 Религија

0914 Рендгенска технологија
(медицина)
0732 Реновирање згради
0841 Репродукција на животни (наука)
0915 Рефлексологија
0712 Рециклирање
0831 Рибарство
0831 Рибници
0831 Риболов во длабоко море
0714 Роботика
0314 Родови студии
0724 Рударско инженерство
0731 Рурален развој
0732 Рушење

С

0031 Самодоверба
0811 Свињарство
0723 Седларство
0532 Сеизмологија
0415 Секретарски програми
0232 Семантика
0231 Семантика, странски јазици
0923 Семејно и брачно советување
0011 Сеопфатни општи
(неспецијализирани) програми и
квалификации
1013 Сервирање храна
0714 Сервисирање електронска опрема
0821 Сеча на дрвја
0723 Сечење и кроење
0722 Сечење камен
1022 Сигурност на работа
0311 Систем на национални сметки
0213 Скицирање (уметничко)
0416 Складирање
0721 Складирање (одлежување на
вино)
0721 Слаткарство
0213 Сликање (уметничко)
1015 Слободно време и туризам
0914 Слушна протетика
0411 Сметководство
1021 Собирање губре
0821 Соборување стебла
0923 Советување
0923 Советување за алкохолизам и
наркоманија
0713 Соларна енергија
0031 Соработка
0923 Социјална нега
0923 Социјална политика
0923 Социјална пракса

0923 Социјална работа (социјална
заштита)
0923 Социјална теорија (применета)
0031 Социјални компетенции
0412 Социјално осигурување
0314 Социологија
0913 Специјализирана здравствена
нега
1014 Спортови
1014 Спортски тренинг
1014 Спортско лидерство
1032 Спроведување закони
0415 Стенографија
0722 Столарство (изработка на мебел)
0911 Стоматологија
0912 Стоматологија
0911 Стоматолошка технологија
0911 Стоматолошка хирургија
0911 Стоматолошки студии
0231 Странски јазици
0421 Студии за адвокатски помошници
0612 Студии за администратори на
бази на податоци
0412 Студии за банкарски шалтерски
службеници
1014 Студии за спортски тренери
0522 Студии за чувари на национални
паркови
0512 Студии на генетски код (ДНК, РНК)
0232 Студии на говор и беседништво
0232 Студии на енергетика
0421 Студии на законодавство
0312 Студии на јавни политики
0312 Студии на мир и конфликт
0111 Студии на наставна програма
1031 Студии на одбрана
0221 Студии на религии
0222 Студии на среден век и ренесанса
1041 Студии на транспорт
0213 Студии на уметност
0731 Студии на урбанизам
0222 Студии на фолклор
1013 Студии на хотелиерство и
ресторански услуги
1014 Судии и други спортски
службеници
0421 Судска пракса
0212 Сценографија

Т

0215 Танц
0723 Тапетарство
0215 Театар/наука за театарот

0215 Театарска режија
0723 Текстил, облека и обувки
0723 Текстилни занаети
0723 Текстилни техники
0714 Телекомуникациски технологии
0416 Телефонска продажба
0221 Теологија
0542 Теорија на веројатност
1031 Теорија на војување
0314 Теорија на социјален конфликт
0213 Теорија на уметноста
0313 Терапија со разговор
0722 Тесарски (дрводелски) занаети
0722 Тесарство и столарство
0732 Тесарство и столарство на згради
0613 Тестирање на софтвер
0811 Техники на наводнување
0211 Техники на обработка на звук
0721 Техники на подготовка на храна
0031 Техники на презентирање
0812 Техники на хортикултура
0821 Техники на шумарство
0732 Техничко цртање
0732 Технологија и инженерство на вода
0914 Технологија на брза помош
0732 Технологија на градење
0911 Технологија на забна лабораторија
0712 Технологија на заштита на животната средина
0512 Технологија на култура на ткиво
0914 Технологија на медицинска лабораторија
0914 Технологија на нуклеарна медицина
0714 Технологија на обработка на податоци
0724 Технологија на преработка на материјали
0722 Технологија на примарна обработка на дрво
1032 Технологија на противпожарна заштита
0724 Технологија на рударски работи
0914 Технологија на слушни помагала
0914 Технологија на судска медицина
0914 Технологија на ургентни болнички услуги
0031 Тимска работа
0211 Типографија
0512 Токсикологија
0731 Топографија
0917 Традиционална медицина, на пример кинеска

0414 Тргување
0917 Треварство
0212 Тродимензионален дизајн
0421 Трудово право
1015 Туризам
1015 Туристички работи
1015 Туристичко водење, организација на патувања

У

1013 Угостителски услуги
0214 Уметничка работа со стакло и дување стакло
0031 Унапредување на лични вештини
0611 Употреба на компјутер
0611 Употреба на компјутерски софтвер
0611 Употреба на софтвер за обработка на текст
0611 Употреба на софтвер за обработка на податоци
0611 Употреба на софтвер за пресметки (пресметковни табели)
0611 Употреба на софтвер за припрема за печат
1041 Управување со авион
1041 Управување со бродови
1041 Управување со вилушкар
0413 Управување со вработување
0031 Управување со време
0411 Управување со даноци
0522 Управување со дива флора и фауна
0811 Управување со земјоделски имот
0413 Управување со квалитет
0413 Управување со ланец на снабдување
0413 Управување со логистика
0522 Управување со национални паркови и дива флора и фауна
0413 Управување со образование
0413 Управување со обуки
0211 Управување со опрема за композиција
1021 Управување со отпад
1041 Управување со патни моторни возила
0413 Управување со канцелариска работа
0711 Управување со работа на погон и машини (преработка)
0812 Управување со расадници (хортикултура)
1015 Управување со рекреација

0413 Управување со човечки ресурси
0821 Управување со шуми
0731 Урбанизам
0731 Урбано и регионално планирање
0731 Урбано и рурално планирање
0731 Урбано планирање
0321 Уредништво
1013 Услуга во бар
0922 Услуга за млади
1021 Услуга на водоснабдување
0914 Услуга на итна помош
1013 Услуги за исхрана и угостителски услуги
0415 Услуги за поддршка на менаџмент
0416 Услуги за потрошувачи
1013 Услуги на келнер и шанкер
1012 Услуги на козметички салон (козметичка терапија)
0915 Услуги на ментално здравје
1032 Услуги на обезбедување и спречување на загуби
1015 Услуги на туристички агенции
1012 Услуги на фитнес

Ф

0512 Фармакологија
0916 Фармација
0533 Физика
0915 Физиотерапија
0532 Физичка географија
0531 Физичка хемија
0211 Филмска и видео продукција
0211 Филмска и ТВ монтажа
0223 Филозофија
0213 Филозофија на уметноста
0232 Филологија (прв јазик)
0412 Финансии, банкарство, осигурување
0412 Финансиска теорија
0412 Финансиски менаџмент
1012 Фитнес и контрола на телесна тежина
0231 Фонетика
0512 Форензика
0912 Форензичка медицина
0912 Форензичка патологија
0211 Фотографија
1012 Фризерски услуги
0021 Функционална писменост

1041 Функционирање на железница
1032 Функционирање на затвор
0812 Функционирање на стакленик
0314 Футурологија

Х

0912 Хематологија
0531 Хемија
0531 Хемија на полимери
0533 Хемиска физика
0711 Хемиско инженерство
0711 Хемиско процесно инженерство
1011 Хемиско чистење
0917 Хербологија
0913 Хигиена, медицинска
1021 Хигиенски стандарди
0715 Хидраулика
0532 Хидрогеологија
0532 Хидрологија
0915 Хиропрактика
0912 Хирургија
0912 Хистологија
0917 Холистичка медицина
0917 Хомеопатска медицина
0812 Хортикултура
1013 Хотелски услуги

Ц

1032 Царински програми
0214 Цвеќарство (аранжирање на цвеќе)
0812 Цвеќарство
0215 Циркус
0511 Цитологија
0912 Цитологија
0213 Цртање (уметничко)

Ч

0715 Часовничарство
0541 Чиста математика
1011 Чистење
1011 Чистење оџаци
1011 Чистење прозорци
1021 Чистење улици
0312 Човекови права